
K U R T

Oyun, 2 Bölüm, 9 Tablo

Sedat Veyis Örnek

K i ŝ i l e r

ÇIRAK

ÇARKÇI

ÇAVUŞ

OCAKÇI

HALİL AĞA

KÖR BEKİR

1.ADAM

2.ADAM

IRIZA

KADIN

YUNUS

DURMUŞ

1.DELİKANLI

2.DELİKANLI

ANLATICI

KAHVE MÜŞTERİLERİ - MERAKLILAR

Orta Anadolu'da bir kasaba kahvesi... Sağda ve solda birer giriş kapısı. Müşteriler sağdaki kapıdan girip çıkarlar. Ortada, dibe doğru bir ocaklık. Ocaklığın yanındaki raf-ta çay, kahve takımları, fincanlar, bardaklar... Rafın altında kara bir tahta... Tahtanın üstüne çay-kahve ve-resiyeleri çizilmiştir. Ocaklığın berisinde, soldaki kapıya yakın bir yerde, genişçe bir pencere. Karlı, so-ğuk bir kış sabahı görünür pencereden.

Kahvenin sol ön tarafında iki masa. Sağ arka tarafta bir kaç masa daha. İskeleler... Köşenin birinde bir peyke. Duvarlarda taş basması "Dünya Güzeli", "Şahmaran" ve "Havuzunun içinde ördekler yüzen bir bahçe" resmi. Yırtık ve eski bir iki afiş... Ocaklığa yakın bir yerde, borulu bir gramofon. Tavanda bir lüks lambası...

Olay, 25-30 yıl öncesi geçer.

Not:

Oyuncular aşırıya kaçmayan bir Orta Anadolu şivesiyle konuşurlar. Sahneye koyucu gerekli görürse, 1. Bölümün 3. Tablosunu çıkarabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

I. TABLO

(Çırak, ocaklığın yanında, sırtını duvara dayamış, bardak kurular. Ocakçı'nın ocağa çaydanlık sürdüğü, elindeki ıslak bezle tezgâhı falan sildiği görülür. Sağ dip köşedeki masaların birinde, Çarkçı, çayını yudumlamaktadır. Çavuş, peykeye bağdaş kurmuş, çubuğunu tütürür. Ocaklığın berisindeki benzereden karlı, soğuk bir kış sabahı görünür.)

- ÇIRAK : Tevatür soğuk var dışarda. Bıçak gibi. Değdiği yeri kesiyor.
- ÇARKÇI : Sanırsın Zaloğlu Rüstemin kılıcı! Evden buraya gelinceye dek, her bir yanım buz kesildi. Allahın bir afatı canım! Vay geldi fakir-fukaranın başına...
- ÇIRAK : Bu yılki kış, fukara milletinin köküne kibrit suyu çalacağı benzer. Bu gidişle epey insan kırılır.
- ÇARKÇI : Muhacir Hoca'ya da epey iş çıkar. "Ya bir omuzlama, ya bir koltuklama" diye dua ediyordur şimdi. Koltuklamayı bilmem ama, omuzlamadan yana şansı yaver gideceğe benzer.
- ÇIRAK : Omuzlama dediğin ne?
- ÇARKÇI : Büyük adam ölüsü. Tabut.
- ÇIRAK : Bu hesaba göre koltuklama da çocuk ölüsü oluyor.
- ÇARKÇI : İyi bildin. Bebek ölüsü... kuş gibi. Bir bohçaya sarıp ta, koltuğunun altına aldın mı, tüy misali taşırsın. (Çayından bir yudum alır). Kasabada yaşını başını almış, aksırıklı öksürüklü bir sürü insan var. Olmuş armutlar gibi patır patır... (Çavuş'a) Ha... ne dersin, Çavuş?
- ÇAVUŞ : Ne diyeceğim... Vâdesi gelen "eyvallah"ı çeker. Gelmiyen de, vaktini saatını bekler.
- (Dışarda rüzgârın uğultusu. Pencerenin camı sarsılır)
- ÇARKÇI : Hangi vâdeden bahsediyorsun bre Çavuş! Şu rüzgâra can mı dayanır? Çık önüne bir beş dakika dur, anın-

da iki taraflı satlıcana yakalanırsın. ~~Haritasını~~
~~Varsa, taktalı köyü boylarsın~~ Senin vâde dediğin
ne ki?

- ÇAVUŞ : Orasını Allah bilir. Allahın işine kimse karışamaz.
- ÇARKÇI : Karışamazsa, çık da, şu soğuşun ortasında bir dikil
dur bakalım.
- ÇAVUŞ : Niye? Zorum ne? Bu keş-kıyamıtté, sokagın orta-
sında, zemheri zürafesi gibi dikilmek için deli
olmak gerek.
- OCAKÇI : (Sesi ocaklıktan gelir). Ne gevezelik edip duru-
yorsunuz orada?
- ÇIRAK : Hiç... soğuşu konuşuyoruz.
- ÇARKÇI : Dışarda bir soğuk var ki...
- OCAKÇI : (Ocaklığın deliğinden öne doğru uzanarak) Peki
bundan sana ne? On araba pelit odununu attın
evine. Hem de çıra gibi pelit odunu. Kapın-
bacan da sağlam. Soğuşu, varsın yakacak bir çırpı
odunu olmayanlar düşünsün.
- ÇARKÇI : Biz de halimizden şikâyet etmiyoruz ya, canım. Evvel
Allah her bir eksigimizi vaktinde tedarik edip, at-
tık içeri. Unundan bulguruna, gazından tuzuna kadar.
Allah keder, ziyan vermezse, kimseye muhtaç olmadan
baharı ederiz.
- OCAKÇI : Orası belli olmaz.
- ÇARKÇI : Niye?
- OCAKÇI : Azrail bu yıl hesabını görecekle rin başına, orman-
dan kaçak ağaç kesenleri geçirmiş. Bu sebepten
senin bahara çıkıp, çıkmıyacağını...
- ÇARKÇI : Ne biliyorsun? Azrailin yanından mı geldin?
- OCAKÇI : Haşa! Onun yanına varmak, bizim gibi rezilin haddi-
ne mi düşmüş? Korucu Niyazi'nin yanından geliyorum.
Karıştırdığın haltları bir bir söyledi. Ormanın
anasını bellemişsin be! Bir de çarşı-pazar gezip,
"Kösedereli'lerden ucuza on araba pelit odunu dü-
şürdüm; odun mu ki, efendi, kâat" diye partal atı-
yordun.

- ÇARKÇI : Korucu Niyazi haltetmiş! Zaten o beni evvel-eski çekemez. Asker kaçağı diye hükümete ihbar etmiştim... Hıncı bu yüzden. Akli sıra iftira edip öç almıya kalkıyor.
- OCAKÇI : Şu kasabada beş-on kişiyiz, Çarkçı! Biribirimizi gayet iyi tanırız. Söyletme beni!
- ÇARKÇI : Er sözü meydanda gerek. Söyle de içinde kalmasın.
- OCAKÇI : Madem istiyorsun, peki! Değirmenin taşı kanatlanıp havaya mı uçtu?
- ÇARKÇI : Hangi değirmenin taşı?
- OCAKÇI : Yalandan eşsek olma! Aşağı değirmenin taşı. Değirmenin çarkını tamir için seni çağırmaşlar... "Gece yaparım" demişsin... sabahleyin bir de bakmaşlar ki, ne görsünler? Koca değirmen taşı sarı olmuş!
- ÇARKÇI : Halil Ağa'nın uydurması... beni çekemediğinden.
- OCAKÇI : Ulan bu kasabalının hepsi mi seni çekemiyor?
- ÇARKÇI : Ne belledin ya! Başta sen olmak üzere çoğu çekemiyor.
- OCAKÇI : Pekiii... Tapucu'nun evinin soyulma meselesi?
- ÇARKÇI : Düpedüz iftira... şunun bunun kara çalması. Mahkeme edildik... Gözlüklü hakim şuncağız bir suçumuzu bulmak için, sualler sordu ki, olursa, öyle olsun. Sonunda salıverdi. Bilmez değilsin ya...
- OCAKÇI : Sol gözünü niye bağlamıştın?
- ÇARKÇI : Anlamadım?
- OCAKÇI : Hırsızlıktan sonra Tapucu'nun ihtiyar anası, hırsızın gözü bakla gibi patlasın diye bakla okutmuştu. Üç gün sonra sol gözünü bağlı görmüşler senin.
- ÇARKÇI : İt dirseği çıkmıştı gözümde. O sebebe...
- OCAKÇI : Pes ulan! Hepsine bir bahane buldun.
- ÇARKÇI : Bizim işlerimiz ortada, oğlum. Şu kasabada namusumuzla geçinip gidiyoruz. Kimsenin tavuğuna kışt dediğimiz yok. (Ocakçı, ocaklığın içine çekilir. Çavuş'a) Değil mi Çavuş?

- ÇAVUŞ : Ben ne bilirim.
- ÇARKÇI : Niye? Yoksa sen bu kasabadan değil misin?
- ÇAVUŞ : Ben kimsenin etlisine sütlüsüne karışmam. Candarma değilim ya!
- ÇARKÇI : ~~Amma yaptın ha, Çavuş! Ortada candarmalık ne var? Bizi hayta yapıp çıktın.~~
- ÇAVUŞ : ~~Yok canım... demem, o değil. Hani sözün gelişi...~~
- OCAKÇI : (Ocaklıktan başını uzatır. Çarkçı'ya) Kirli Anşa' dan ne haber?
- ÇARKÇI : (Memnun. Güler) Sana ne kavat? Cynaşı mısın?
- OCAKÇI : Gülen ki... Kirli Anşa'nın sözü edildi mi, gülen ki... gülmeye de hakkın var arkadaş. Karı kirli mirli ama, yavuz mu yavuz. Ulan nedir o kalçalar öyle? Sanırsın koç kuyruğu. Kış için bire bir. Tam'mevsimlik canım. Evde yengeden usandın mı, Anşa'nın yanına düğersin ki.. çekin başınıza güllü yorganı... alt-alta, üst-üste... solugunuz birbirine karışsın... Bu soğukla başka türlü başa mı çıkılır? Sobayı nedeceksin, canım. Karının soluğu, kızgın furun alafı gibi öyle bir ısıtır ki seni...
- ÇARKÇI : (Ayağa kalkar) Kes ulan gevezeliği! Sabah sabah... ~~Herifin aklı-fikri karıda kıada.~~ (Çırağa) Al şu çayın parasını. (Kapıya doğru yürür)... Tam çıkacakken, döner. Çırağa) Halil Ağa hiç görünmedi mi?
- ÇIRAK : Görünmedi.
- ÇARKÇI : Oğulları filân?
- ÇIRAK : Onlar da.
- OCAKÇI : Niye sordun, Çarkçı?
- ÇARKÇI : Hiç... sordum işte. (Çıkar)
- OCAKÇI : (Çarkçı'nın çıktığı kapıya bakar bir süre) Çavuş! Bu herif sabah sabah niye geldi kahveye? Ben bu kasabada on yıldır kahve işletirim, bu Çarkçı'nın

- böyle erkenden kahveye düştüğünü hiç görmedim.
- ÇAVUŞ : Vardır bir şeytanlığı. Çarkçının işine akıl ermez.
- OCAKÇI : Sabah namazı için camiden geliyor desem, olacak iş değil, zındığın biridir. Yoksa su falan iktiza etti de, hamama ~~gidecek~~ ^{desem} gidecek? Hiç sanmam. Ben beni bildim bileli cenabet gezer bu herif! ~~Atış-veriş için çıktı desem, daha dükkanlar açılmadı... ha... ne dersin, Çavuş?~~
- ÇAVUŞ : ~~Dedim ya, vardır bir şeytanlığı.~~
- OCAKÇI : Peki... Halil Ağa'yı sorması ne oluyor, durup dururken?
- ÇAVUŞ : Ben de anlamadım. Demek ki, bir bildiği var.
- OCAKÇI : Var ki, daha kargalar bokunu yemeden kahveye düştü. (Ocaklığın içine çekilir, öte-beri ile uğraşır).
- ÇAVUŞ : (Çırağa) Senin askerliğin ne zaman?
- ÇIRAK : Bahara. Allahın izniylen bahara gideceğiz, Çavuş Emmi.
- ÇAVUŞ : Git git, iyidir. Vaktinde askerliğini bir tamam yapıp gel. Tezkereden sonra da emaçer bir kız bulup, evenelin seni.
- ÇIRAK : Beni candarma yazarlar mı ki?
- ÇAVUŞ : Yazarlar. Niye yazmasınlar? Gözün açık, cin gibisin.
- ÇIRAK : Ah bir yazsalar!... Candarmalık gibi var mı hiç? Altında at, omuzunda beğli mavzer. İyi de bir karakola düşersen hele...
- ÇAVUŞ : Candarmalık iyidir ama, mazaratlığı da çoktur. İşin yoksa elin itiyen, eşkiyasıynan uğraş dur. Bana kalırsa, süvari yazılmaya bak. Süvarilik gibi var mı hiç? (Eski günlerin özlemine duyarak) Süvari çavuşuydum ben. Altımda bir atım vardı... At mı ki? Köroğlu'nun atı deyim de, anla. Bir anlayışlı, bir can. Kulaklarını bir dikti mi, bil ki, bir hille sezmiştir. Daha mahmuzun ucunu dokunmadan, uçar giderdi. Sanırsın rüzgâr efendi. Kulak asma, o eski atlar da kalmadı. Şimdinin atları oyuncak gibi bir şey. ~~camma~~.

- ÇIRAK : Ben candarmalığı seviyorum.
- ÇAVUŞ : Niye, süvariliğin nesini beğenmiyorsun? At dersin onda da var. Kılıç dersin keza... tabanca, palaska... her bir teçhizatı tamam.
- (Halil Ağa suratında yumruk gibi bir öfke ile girer)
- ÇIRAK : (Toparlanır) Buyur Ağa! Buyur! ~~Şöyle ocaklıktan yana otur!~~
- HALİL : (Sahnenin ön tarafındaki masaya çöker)
- ÇIRAK : Ne emreden Ağa? Çay mı, kahve mi?
- HALİL : Ölünün körünü!
- ÇIRAK : (Bozular. Ocaklığa doğru yürür) Barut! Üstüne varmaya gelmez pek.
- HALİL : ~~Bana bak, çirak kırığı!~~
- ÇIRAK : ~~Barut Ağa!~~
- HALİL : Sade bir kahve! Ama, söyle o ocakçı olacak ustana, ebesinin abdest suyuna benzetmesin.
- ÇIRAK : Saadee biiirrr! Okkalı olsuuuunnn!
- OCAKÇI : Hayrola! Sabah sabah iltifata boğdun bizi.
- HALİL : İşine bak! Sakın nohut kahvesi yapayım deme, ocaklığı başına yıkarım sonra.
- OCAKÇI : Şimdi ayıp ettin, Ağa! Bizimkisi halis Yemen kahvesi.
- HALİL : Haydi oradan ~~götü bokla!~~ Halis Yemen kahvesiymiş. Yemen ~~kahvesi~~ nerde sen nerde?
- ÇAVUŞ : (Elini göğsüne koyarak) ~~Herhaba!~~ Selâmünaleyküm
- HALİL : (Netameli) ~~Herhaba!~~ Aleyküm selam
- ÇAVUŞ : Pek celallisin, Ağa! Bir şey mi var?
- HALİL : Belâ işte.
- ÇAVUŞ : Hayrola?
- HALİL : Belâ dedik ya... (Susku) Çarkçı denen ~~deyyis~~ kahvede miydi demin? ~~Halbentün~~ ^{herif} köşeyi dönerken gördüm.
- ÇAVUŞ : He... kahvedeydi. Bir vakit oturdu. Ocakçıyla yarenlik ettiler. Senin önüh sıra gitti. Giderken de...

- HALİL : Ne oldu giderken?
- ÇAVUŞ : Hiç... senin lâfını etti de...
- HALİL : Ne dedi?
- ÇAVUŞ : Halil Ağa hiç görünmedi mi, dedi?
- HALİL : Eeee?...
- ÇAVUŞ : Biz de görünmedi, dedik. Ardından, "Oğulları filan da mı, görünmedi" dedi.
- HALİL : Başka?
- ÇAVUŞ : Başka bir şey demedi.
- HALİL : (Kendi kendine) Demek öyle ha... ~~Kinden duyduysanız?~~
- ÇAVUŞ : ~~Ne?~~
- HALİL : ~~Neymi? Hiç... miş..)~~
- ÇIRAK : (Kahvesini getirir) Buyur Ağa, kahven...
- HALİL : (Kahveden höpürtülü bir yudum alır) Kına yaksın it oğlu it. Kına yaksın da, bir vakit sevinsin.
- ÇAVUŞ : (Kalkar, Halil'in yanına gelir, sandalyeye çöker) ~~Ne söylemiş!~~ Ne var, ne oldu?
- HALİL : Ne olacak? Mazaratlık. Zarar-ziyan.
- ÇAVUŞ : Anlamadım. Ne zarar-ziyanı?
- HALİL : (Öfkeli) Anna da eşeliyorsun. Başımıza müstantik kesildin, gitti.
- ÇAVUŞ : (Bozulur) Şey... hani... zarar-ziyan dedin de... Merak ettim (Susar. Çekingem) Mala mı, cana mı?
- HALİL : Hem mala, hem cana.
- ÇAVUŞ : Allah Allah!
- HALİL : Tütünün sert mi, mülayim mi?
- ÇAVUŞ : Bal. Sarayın mı bir tane?
- HALİL : Sar. Oturaklı olsun.
- ÇAVUŞ : (Cigara sararak) Görünmez kaza dedikleri cinsden olsa gerek.

- HALİL : (Konuşulanlara kulak misafiri olan Çırağa) Ağaç gibi ne dikilip duruyorsun orada, lan?
- ÇIRAK : Hani bir emrin falan olur sandım da...
- HALİL : Güzelliğe bak! Lafa kulak veriyorum demiyor da...
(Çıracık süklüm püklüm uzaklaşır)
- ÇAVUŞ : Merak işte...
- HALİL : Merak diye ağzımın içine girecek değil ya...
(Kalkar. Kahvenin içinde bir iki dolaşır. Pencereden dışarıya kısa bir bakış atar. Poflar... Çavuş, Ocakçı ve Çıracık, Halil'in hareketlerini izlerler...)
- OCAKÇI : Şu Azrail gibi dolaşmayı bırak da, sıkıntını söyle. Söyle de, biz de anlayalım.
- HALİL : ~~Ne demek ya!~~ Anlarsın.
- OCAKÇI : Anlaşılan ters yanından kalkmışsın sen bu gün.
(Ocaklığın içine çekilir)
- HALİL : (Bir iki daha dolaşır. Pencerenin önüne dikilir. Dışarıya bakarak) Çavuş... Başımızda bir kurt derdi var ki, deme gitsin. (Pencereden çekilir)
- ÇAVUŞ : Ne kurdu?
- HALİL : Bayağı kurt işte. Dağın kurdu.
- ÇAVUŞ : Eeece? ...
- HALİL : E'si e... Koyunları mahvetti gene.
- ÇAVUŞ : Deme Ağa!
- HALİL : Birini az bir şey yemiş... (birini yaralamış¹). ikisini de boğup gitmiş.
- ÇAVUŞ : Ağa, bu nasıl iş böyle?
- HALİL : Bu ikincisi... Bir de bildir gelip, altı koyunumu boğup gitmişti. ~~Ne olacak cesen yekün on koyunumun karnes girer oluyor!~~
- OCAKÇI : (Ocaklığın deliğinden başını uzatır) Ondan mı suratından dökülen bin parça?
- HALİL : Ne sandın, ~~çavuş~~? Senin sülâlen on koyunu bir arada görmüş müydü hiç?

- OCAKÇI : On koyun dediğin ne ki? Alt tarafı yüz pangunot.
- HALİL : Beğenemedin mi? Benin kahvenin sermayesi. Şuraya dört fincan, bir semaver koymakla kendini para babası mı sanıyorsun?
- OCAKÇI : Bu haberin üstüne bayram edecek çok olur kasabada.
- HALİL : Başta Çarkçı değil mi?
- OCAKÇI : Çarkçı... başkaları... ~~Nasıl edamı ararsın kasabada?~~
- HALİL : Sen... Kendini niye saymıyorsun?
- OCAKÇI : Bizim kimse ile alıp-vereceğimiz yok, Ağa. Şurada işimizle, gücümüzle uğraşıyoruz.
- HALİL : Ulan ben seni bilmez miyim? Kıydan, köşeden ortalığı nasıl karıştırdığını bilmez miyim? Fesatlıkta birinciye gelirsin kasabada.
- ÇAVUŞ : Yaralı koyunu kasaba satsaydın.
- HALİL : Hayrı kalmamış ki... Uşaklar başında bekliyorlardı. Hâline dayanamadım, kalktım buraya geldim: ~~Beğenemedim~~
~~Ölmüşler~~
- (Kör Bekir, Nalbant, 1.Adam, 2.Adam girerler. Nalbant Halil'in masasına çöker. Otekiler yakın bir masaya otururlar)
- NALBANT : Selâmünaleyküm!
- KÖR BEKİR : Selâmünaleyküm Ağa!
1. ADAM : Selâmünaleyküm!
2. ADAM : Selâmünaleyküm Halil Ağa!
- HALİL : (Hepsinin selâmını elini göğsüne koyarak tek tek alır) Ve aleykümselâm!
- NALBANT : Geçmiş olsun Ağa! Oğlun Irıza'dan duyduk.
- KÖR BEKİR : He ya... Oğlun söyledi demincek.
1. ADAM : Şaşır kaldık.
2. ADAM : Bu nasıl iş canım. Allah Allah... Her neyse, geçmiş olsun.
- HALİL : Eyvallah! Sağolun!

(Çarkçı girer. Ortaya bir "Merhabalar..." çeker. Arka masalardan birisine oturur, kahve söyler)

ÇARKÇI : (Halil'in yüzüne bakmadan) Geçmiş olsun Ağa!

HALİL : (Dişlerinin arasından) Eyvallah!

1. ADAM : Nerden girmiş ki? ~~Kapı-baca örtük değil miydi?~~

HALİL : Ahırın duvarında ufak bir delik vardı. Oradan girmiş. Tilki bile giremez. Nasıl girmiş ~~Nasıl~~ ~~Sanki~~, ben de anlamadım ~~Nasıl~~

NALBANT : Akıl edip de deliği örseydin keşke.

HALİL : Uşaklara söylemiştim; oğul, kar-kış bastırmadan şu deliği bir ~~erun~~ ^{kapalı} diye. Ha bugün, ha yarın diyerek oyalandılar. Benim de elim değmedi bir türlü. Halacı Reşit'e tembihlemiştim; onun da anası öldü, biliyorsunuz. Gideni-geleni eksik olmadı bir zaman. Kaldı işte...

ÇAVUŞ : Nasib, efendi. Nasibden öteye geçilmez ki...

HALİL : Ne nasibi, canım. Düpedüz tedbirsizlik, ~~Nasib~~...

2. ADAM : Yaralı koyunun hiç iler-tutar tarafı yok mu? ~~Heh!~~ ~~Nasaba filan verip de bir kaç panguncot alsan diye~~ ~~cektim.~~

HALİL : Yok ~~kardam~~ ^{oğul!} Telef olup gitmiş. (Üzgün) Nasıl da farkına varmadım, nasıl da seslerini duymadım. Oysa uykum gayetin hafiftir. Çıt olsa duyarım. Üstüme ölü toprağı mı serptiler nedir? (Susku) Sabahleyin ahırını havalandırmak için içeri girdim ki, bir de ne göreyim: ortalık kan-revan içinde. Zavallı hayvanların her biri bir yere serilmiş, kalmışlar. Şaşkırdım, kaldım. ~~Nasaba~~ ~~Nasaba~~ Yüreğimin başı göz gibi yandı ~~canım~~. Parasında, pulunda değilim vallah! ~~Ama, onlar da bir can taşıyorlar. Koyun milleti de~~ ~~diysek taş demedik ya! Günah yazık değil mi?~~

NALBANT : Haklısın Ağa, haklısın... Mübarek koyun melaike tayfasındandır. ~~Neşi gibi suratsız da değildir!~~

HALİL : Hele bir mor koyun vardı; sanırsınız insan, efendi. Bazan, iki tek parlattığım zaman, yanına uğramadan edemezdim. Ahıra adımımı atar atmaz, başlardı me-

yoktur şu dünyada. Bir yumuşaklığın, bir anlayışın var ki, değme insanda bulunmaz". Söylediklerimi anlar mıydı, neydi, uzanır elimi yalamaya başlardı. Tutar gözlerinden öperdim. Kudretten sürmeli gözleri vardı. Bellen ki, dünya güzeli. (Susku) Allahın bir hiimetiydi canım! Çok insandan daha insandı. Bir de hayvan deriz. Böyle hayvana can kurban. (Susku) O güzelim sürmeli gözleri korkudan dışarı förtlemiş. Karnı, bağırsağı delik-deşik olmuş. Can havli ile kendini davarın dibine zor atmış. Atmış yan, yan üstü yıkılıp, kalmış. Ben buraya gelmeden önce can çekişip duruyordu.

- NALBANT : Behey hayın hayvan! Kuruyası boğazını doyurmak için bir tek koyun yeter de, artar bile. Haydi diyek çok açtın, doymadın, birisini daha yedin. Peki ötekilerini boğmak neyin nesi oluyor?
- KÖR BEKİR : Bu kurt milleti keyf için koyun boğar, efendi. Yoksa açlığından değil.
2. ADAM : Sürüye bir daldı mı, dokunmadık koyun bırakmaz. Haris hayvandır vesselâm...
1. ADAM : Kurdun yaraladığı hayvanın şimdiye kadar iflah olduğu ne duyulmuş, ne de işidilmiştir.
- ÇAVUŞ : Sürüye fırtına gibi girer. Koyun, adı üstünde, naçar hayvanın biridir. Bir yana kıprayana kadar, kurt önüne geleni ısırğan gibi dalar.
- NALBANT : He ya... Dalar ki, hemî de nasıl. Sanırsın ağzında ağı torbası saklı.
(Halil Ağa'nın oğlu, Irıza girer)
- IRIZA : Baba, ~~Haris yaralı~~ mor koyun da öldü. ~~Haris~~ ~~Haris~~ Art ayağı seğirdi seğirdi, sonunda katıldı kaldı.
- HALİL : (Gözleri bir noktaya dikili) Belliydi. ~~Masa~~ ~~Benim zatan~~ Yaşayacak canımı kalmıştı ki? (Birden parlar, masaya bir yumruk indirir. Masanın üstündeki fincanlar, bardaklar şingirdar) Ulan kurt! Ulan zalım hayvan! Ulan ırzı kırık

çanavar! Ulan bunu da senin yanına korsam,
Çatal yünce oğlu bana da Halil demesinler!

(Kahvedekiler kaçamak kaçamak biribirlerinin yüzlerine bakarlar)

NALBANT : Dağın canavarıynan başa mı çıkılır? Bir kez yemiş gitmiş. Gayri netsen faydasız.

KÖR BEKİR : Nalbant doğru söylüyor. Olan olmuş bir kez. Elden ne gelir?

HALİL : Elden çok şey gelir. Bakın ben ona bir oyun oynayayım da, ~~da gelir~~ keyfe ~~koyun~~ boğmak neymiş, görsün. (Sağ elinin işaret parmağını ıslar, masanın kirli mermerini bir yerinden çizerek) Bu çizgiyi iyi belleyin. Parmak basın buna.

(Kahveye yeni bir kaç müşteri gelir)

HALİL : Sonra anlamadığım bir husus var: sanki koca kasabada benden başkasının malı davarı yokmuş gibi, benim beş on koyunuma dadandı gitti. ~~Ne namussuz kurttur bu, canım. Esat Efendilere git, bir ağıl dolusu koyunu var, değil mi ama? Onu bırak, Altıparmak Derviş'e git, malının sayısını şeytan bile bilmez. Beğenmezsen Kara Mustafa'ya, Kör Hösüğe, Sarı İbrama git! Yok! Töbe! İlle de beninki!~~

1. ADAM : Senin ev dağa çok yakın. Bu sebebden olsa gerek.

KÖR BEKİR : (Safca) Senin koyunlarının eti kurdun ağzına gevrek geliyor zaar. ~~Bu sebebden olsa gerek Ağa!~~

HALİL : (Yerinden fırlar, hışımla oğlanın üstüne yürür) Ulan gebeş oğlu gebeş! ~~Başka kimsenin koyunları~~ benimle eğlenmiye kalkıyorsun, ha? Senin marazlı suratında bir şamar indirirsem, boyundan büyük bok yemeyi anlarsın.

(Etraftan "Yapma, etme bire Halil Ağa! Dur hele! Şoncağızın sözüne mi bakıyorsun?" diye Halil'i yatıştırırlar)

NALBANT : (Halil'e cigara uzatır) Yak hele Ağa! Bir cigara yak. ~~Başka kimsenin sözüne bakıp da~~ parla-

ma! ~~Şimdi ki yeni yetmeler, ne söylediklerini~~
~~bilmiyorlar.~~ (Halil'in sigarasına çakmak çakar)

HALİL : Ulan bu kasaba git gide bozuluyor. Ne saygı kaldı, ne edeb.

2. ADAM : Üsteleme artık Ağa. Cahilliğine ver.

NALBANT : Peki ama, bunun bir çaresine bakmalı. Bakarsın bir daha gelir.

HALİL : (Gözleri ışıır) Keşke... keşke bir daha gelse! Gelse de, gününü görse.

1. ADAM : Şöyle acarından bir it bul. Boynuna da bir haran tak. Belki kurtla başa çıkar.

HALİL : Bildir kurt geldiği zaman, zorlu bir itim vardı. Kurdu görünce tüymüş köpoğlusunu!

KÖR BEKİR : Bilirim o iti. Kalıbına bakan da, bir şey sanırdı.

ÇAVUŞ : Kulak asmayın, o eski itler de kalmadı, canım. İt diye ben ona derim ki, koca bir sürüyü tek başına ve de hiç bir koyunun tüyüne hanel getirmeden dağdan ovaya indirsin. Nerde o eski itler?... Eski- nin itleri canavar gibiydi. Gökten şahanı indirir- lerdi... (Çoban köpeklerini severcesine) "Alabaş kardaş, toraman babam, itleriniz oluyum, tutun da koyvermen" diye kurdun kuşun ardına bir salıverdiniz mi, ossaat boğar bırakırlardı. Şimdinin itleri oyuncak gibi bir şey. ~~İt mi, köpek mi, belli değil~~

~~Annem.~~

KÖR BEKİR : Şuna bakın allahasen! Bir işiden de mal-davar sahibi sanacak. Acab ömründe kaç it beslediniz?

ÇAVUŞ : Hey bre Kör Bekir! Yediğin-içtiğin gözüne dizine dursun. Kumarda utulup utulup, az mı para istedin? Ne çabuk adam oldun da, karşıma geçip laf çakıştırıyorsun? İttten anlamak için ille de sürü sahibi mi olmak gerek? Sürümüz yoksa da, beş-on koyunumuz var.

KÖR BEKİR : Ne diyorsun ya! Ne diyorsun ya! Beş-on koyunu varmış... Beş-on kıl keçisi demiye dilin varmıyor ellaham! Onlar da uyuz cinsinden.

- ÇAVUŞ : Senin o da yok ya!
- KÖR BEKİR : Var-yok. O ayrı mesele.
- NALBANT : Susun be! Zaten ikiniz bir araya geldiniz mi, başkasına söz bırakmazsınız. (Halil'e) Hükümete haber ver. Candarmalar mavzer zilahıynan neyin vururlar.
- HALİL : Candarma sabahaca senin ahırının başını mı bekler? Sen kendi malına sahip çıkmazsan, hükümet netsin?
- İRİZA : (Atılır) Dağa çıkıp vuralım.
- (Gülüşmeler)
- HALİL : (Kızgın, alaylı) Hih... dağa çıkıp da, kurt vura-cakmış... ~~Dağa çıkıp kurt vurmaya düşüneceğine, ahırın deliğini örseydin dangalak!~~
1. ADAM : Peki ama, ne yapacaksın?
- HALİL : Ben biliyorum ne yapacağımı.
2. ADAM : De hele Halil Ağa! De biyol.
- KÖR BEKİR : ~~De biyol, canım~~ De de, biz de anlayalım ne yapacağını.
- ÇAVUŞ : İnsanı merakta bırakma canım.
- NALBANT : Gayri cavratma bizi, söyle ~~canım~~
- HALİL : (Herkesin gözüne tek tek bakar. Kendinden emin, kararlı bir sesle) Ne dağa çıkıp vuracağım, ne de candarmaya haber vereceğim. (Susku) Diri diri yakalıyacağım. Canlı canlı. Dadandı bir kez. Nasıl olsa bir daha gelecek. (Kalkar) ~~Bugünden tezi yok, tedbirimi almalıyım~~ a. (Oğluna) Kalk ulan Irıza. ~~Kalk da gidelim~~ (Çırağa) Al şu kahvenin parasını.
- KÖR BEKİR : Ayıp ettin Ağa! Biz buradayken sana para vermek düşer mi? Hemi de böyle dertli bir gününde. (Çırağa) Bırak ulan! Alma parayı. Azcık yol-erkân öğren kerata!
- HALİL : (Ortaya) Kalın sağlıcakla... haydin eyvallah!... (Kendi önde, oğlu arkada çıkarlar)

- ÇARKÇI : (Yerinden kalkar, ötekilerin yanına gelir) Git babam, git! Herifin gözü dönmüş. Dönmüş ki, hem de nasıl! Kurdu diri diri yakalıyacakmış!... Yok deve! Tavuk mu yakalıyorsun bre herif?
- NALBANT : Yakalar o. Aklına koymasın biyol. Ben Halil Ağa'yı gayet iyi tanırım.
- KÖR BEKİR : Biz de senin kadar tanırız, Nalbant. Amma benim aklım pek kesmiyor.
1. ADAM : Hem bilmez misiniz canım, Öte Geçe'li Deli Ömer de böyle bir şey yapmaya kalkmıştı da, kurt kolunu kaptığı gibi, kaçıp gitmişti. Deli Ömer'in bant-girtisini taa bu geçeden duymuştuk.
2. ADAM : Onun yakalamak istediği kurt değildi, lan, ayıydı.
1. ADAM : Her ne ise, ha ayı, ha kurt. İkisi de hayvanat değil mi?
- ÇARKÇI : Hem bakalım bir daha gelir mi? Kurt dediysek angut demedik ya! O da karıştırdığı haltın ne olduğunu bilir elbet. Halil Ağa'nın karşısına geçip de, ben ettim, sen etme mi, diyecek?
- KÖR BEKİR : Yahu kurt bu! Hayvanların en zalımı. Ağzı var, pençesi var. Bakarsınız Halil Ağa'yı da Deli Ömer'e benzetir.
- ÇARKÇI : Benzetir ki, ne benzetir. Lokma lokma eder.
1. ADAM : Vazgeçsin bu akıldan canım. Eşşek kadar adam. Olacak iş mi yani?
2. ADAM : ~~Elbette yahu! Olacağı molacağı yok. Kızgınlığından öyle konuştu!~~
- ÇARKÇI : Halil Ağa'ninki zart-zurt. Yoksa yapacağından, edeceğinden değil ya!
- ÇAVUŞ : Öyle deme, Çarkçı, öyle deme. Atalarımız ne demişler?
- ÇARKÇI : Ne demişler?
- ÇAVUŞ : Mal canın yongasıdır.
- ÇARKÇI : Canından ileri değil ya!

üç bes.

- KÖR BEKİR : Öyle ya! Alt tarafı ~~alt~~ koyun.
1. ADAM : Aklına taktığı iş sakat geliyor bana.
2. ADAM : Hani evdeki bulgurdan olma meselesi...
- KÖR BEKİR : Ava giden avlanır derler ya...
- ÇAVUŞ : Halil Ağa güçlü kuvvetli adam. Evvelleri güreşmiş de. ~~(Aya pençesi gibi elleri var.)~~ Alimallah kurdu cirnağına bir geçirirse, çeker ciğerini alır.
- ÇARKÇI : Git şuradan allahasen! Başımıza Halil Ağa'nın avukatı kesildin. Hih... yakalarmış... Kurt dediğin Fost Yusuf değil ki, kavradıynan yere vursun.
- (Gülüşmeler)
- NALBANT : Ulan sen demin neredeydin?
- ÇARKÇI : Ne zaman?
- NALBANT : Demin. Halil Ağa burada iken.
- ÇARKÇI : Buradaydım. Ne olmuş?
- NALBANT : Buradaydın da, şu söylediklerini neden Halil Ağa'nın yüzüne dobra dobur söylemedin?
- ÇARKÇI : Lafa bak ~~(Allahın adı severseniz...)~~ Yahu, herif zaten belâsını bulmuş. Isıracak adam arıyor. Kuduz itin üstüne varılır mı?
- NALBANT : Korktum demiye dilin varmıyor da...
- ÇARKÇI : Bizim kimseden korktuğumuz yok, Nalbant.
- ÇAVUŞ : Korktuğun yok da, ne demiye Halil Ağa buradayken ağzından Allahın bir tek kelâmı çıkmadı?
- ÇARKÇI : Dedik ya... herif dertli... Malûm, benden de pek hazzetmez. Bakarsın, iyiliği için söyleyeceğimiz bir sözü tersinden anlar, kaldırır boktan bir karşılık verir. Eh... bende altında kalmam... Al sana sabah sabah belâ işte...
- KÖR BEKİR : (Nalbant'a)Çarkçı doğru söylüyor...
1. ADAM : Halkı söze ne denir.

- ÇARKÇI : Senin anlayacağın, efendiliğimizden sustuk biz. Yoksa korktuğumuzdan değil.
- NALBANT : Bilirim. Efendilik eşkiya babandan vergidir sana.
- ÇARKÇI : (Dikleşir) Babamı karıştıрма Nalbant. Sonra çerçi babandan başlarım, ha... ~~La~~ Lan şurdan gramofona bir plâk koy bakalım.
- NALBANT : Öyle olsun, Çarkçı... Elbet konuşma sırası bize de gelir...
- OCAKÇI : (Başını ocaklığın deliğinden uzatır) Halil Ağa kurdu yakalar mı, yakalamaz mı, orasını pek kestiremiyorum... Ama, bana öyle geliyor ki, tez zamanda çok işler olacak bu kasabada...
- ÇARKÇI : (Ocakçı'ya) Müneccim başılığını bırak da, şurdan bir deste ellikilik kâğır gönder.
- KÖR BEKİR : Çaylar da demli olsun...
2. ADAM : Bize de bir tavla...
- ÇARKÇI : (Çırağa) ~~(Lan şurdan gramofona bir plâk koy bakalım.)~~
(Çırak gramofona bir plâk kor. Zembereği ağır ağır çevirir... Kahveyi bir Orta Anadolu türküsü doldurur...)

2. TABLO

(Kurdun girdiği ahır. Sağ üst tarafta, beş-altı basamaklı sabit bir merdivenle çıkılan genişçe bir seki... Sol duvarda kurdun girdiği delik. Rıza sol duvara dayalı seyyar bir merdivenin üstünde, genişletilmiş deliğin kenarlarını düzeltir. Ahırın dip tarafından bir kürün... Duvarlarda ve şurdaburda, mal-davar için gerekli araç-gereç... Seki'nin ön kenarlığından yarısı aşağı sarkan bir çadır bezi. Seki'nin dip duvardan gelen tarafında, tahtadan bir gaz lambası yeri...)

- HALİL : (Kapıdan girer) Deliği büyüttün mü ~~La~~
- IRIZA : Hemi de nasıl... kurt rahat rahat girer, rahat rahat çıkar. ~~Bir tek kalma bile Halil gelme~~

- HALİL : (Yaklaşır, alttan yukarı deliği bir iyice süzer) Güzeell... Aferin, iyi becermişsin. Akşam, hava karardıktan sonra küçük ahırdaki öteki koyunları da getirip buraya bırakacaksın. Haydi, in de şimdi, Yunus'a bir bakıver. Avlunun arkasında mor koyunun postunu yüzüyordu. Söyle de tez tutsun elini. Postun içine saman doldurup, kürünün alt başına koyacağım. Canlı koyun gibi... Haydi, ~~Haydi~~ Kıpırda biraz.
- IRIZA : (Merdivenden iner) Gidiyoruz işte. (Avluya açılan kapıdan çıkar).
- HALİL : (İçeriye, karısına bağırır) Karı... karı... karı be!...
- KADIN : (Sesi içerden gelir) Ne var!... Ne oluyor gene?
- HALİL : İçerde, ~~Azra odasının duvarına dayalı~~ bir kapı var. Al da buraya getir.
- KADIN : (Ahırın kapısından içeri bir adım atar) Hangi kapı? Sağlam kapı gelir miymiş hiç?
- HALİL : Kapıyı söktüm ben.
- KADIN : Ne? Mutfak kapısını mı? Delirdin mi sen, bre herif? Mutfak kapısı da sökülür müymüş, hiç?...
- HALİL : İşime karışma benim. Ne diyorsam, onu yap!
- KADIN : Hey Allahım! Nedir benim bu adamdaki çektiğim. Bir de kurt tuzakı çıktı başımıza. Kurdu yakalıyacağım diye, evi başımıza yıkacak neredeyse. Ölmüş davarın kinini süreceğine...
- HALİL : Ulan daha söyleniyor orada. Ben sana ne dedim. Yallah!...
- KADIN : (Kazgın) Peki... peki... Hiç seninle başa çıkılır mı? Aklim bir şeye takınyasın biyol... (Hırsıyla çıkar)
- YUNUS : (Sesi dışardan gelir) Ağa!... Ağa!... Post işi tamam! (İçeri girer) Öyle bir yüzdüm ki, değme kasap yüzemez.
- HALİL : (Postu elinden alır. Evire çevire bakar) Güzel olmuş. Eline sağlık!
- KADIN : (Sökülmüş mutfak kapısıyla ahıra girer. Kapıyı ortaya fırlatır) Al! Al işte! Al da ne hâlin varsa gör....

Töbe töbe!... Canlarım, kapı da sökülür müymüş hiç?
El âlem duysa ne der bize?

- HALİL : El âlemden bana ne? Ben kendi işime bakarım.
- KADIN : (Homurdanarak çıkar) Kendi işine bakarmış... Töbe...
töbe... Sağlam kapı da sökülür müymüş?...
- HADİL : (Kadının arkasından) Eksik etek işte. Saça uzun
olduğundan, akli bir şeye ermiyor. (Yunus'a) Otur
şuraya Yunus... hah... al şu tabakayı, bir de cigara
sar bakalım... Kulağını da bana ver. ~~Niçin niçin
Acıklorini.~~
- YUNUS : (Cigara sararak) Kulağın sende Ağa...
- HALİL : Bak Yunus, baban seni getirip te yanıma yanaşma diye
verdiği zaman, soncağız bir çocuktun. Seni büyüttüm,
everdim, adam ettim. Bir günden bir güne kendi öz
çocuklarımdan ayrı gözetmedim. ~~En, hamedolsun geçimin
de yerinde. Sen de emeğini esirgemeyip, bir dediğimi
iki etmedin... Sağ olası... Şunun şurasında her şey
karşılıklı. Uzun lafın kısası Yunus, ben bu kurdu
diri diri yakalamıya ahd ettim. Evvel Allah, sonra
senin yardımınla olacak bu iş..~~
- YUNUS : Ağa, bu iş öyle beri benzer işlerden değil. Hani kuş,
saksagan filan olsa, dala-mala çıkar, kuyruğundan,
kanadından yakalarsın.
- HALİL : Ulan ben de seni yiğit bir kimse bilirdim...
- YUNUS : Ayıp ettin Ağa... Yiğitliğimiz üstüne evvel Allah söz
düşürtmek ama, bu kurt millâtiyle de başa çıkmak kolay
olur mu ki?
- HALİL : Boş yere yüreğine korku salma. Şu kasabada senin bi-
leğini bükecek adam var mı?
- YUNUS : (Mahçup) Yok.
- HALİL : Unluk vakti değirmenlerdeki tepelene çuvalları, tek
başına yüklenen sen değil misin ulan?
- YUNUS : (Mahçup) He... benim...
- HALİL : Sonra azgın kömüşlerle deli atlarla başeden...

- YUNUS : Hepsi doğru, doğru ama, bu iş ötekilerine benzemiyor pek. Bu işe akıl gerek, ince fikir gerek.
- HALİL : (Yunus'un sırtına vurur) ~~Yata~~ aferin kocaoğlan! Aklınla bin yaşa! Ben de sözü oraya getirecektim. Demek sen benden fazla yaşıyacaksın. Şeytanlık, ince fikir benden, kuvvet de senden.
- YUNUS : Bak, şimdi biraz aklım yattı, Ağa..:
- HALİL : Kurdu yakalarsak, sana bir çift cizlaved marka lastik ayak kabı, emaçer bir kumaştan bir kat cedit urba alaçağım. Üstüne üstlük te helâlinden ¹⁰⁰ pangunot var.
- YUNUS : Hay sağ olasin Ağa! Beni ihya ettin, gitti. Evvel Allah mahçup etmem seni. Gayri gayret bizden, mükâfat da senden.
- HALİL : ~~Yata~~ aferin Yunus! Doğrusu kitap gibi lâf ettin. (Durmuş ile Irıza girerler)
- HALİL : Tam sözün üstüne geldiniz. Yaklaşın bakayım şöyle... ha... İyice kulak verip, dinleyin beni. (Bir iki öksürür) Durum vaziyeti şundan ibaret: bu namussuz kurt dadandı bir kez. Elbet bir daha gelecek. Ama bugün mü, yarın mı, yoksa bir hafta sonra mı? Orasını Allahla, kurdun kendisi bilir. Biz tedbirimizi vaktiyle alalım da, o ne zaman gelirse gelsin. Irıza?
- IRIZA : Buyur baba.
- HALİL : Sen bizim evin arka tarafından geçip, dağa yukarı fırlanan yolun baş tarafını tutacaksın... Sabahleyin baktım: yolda kurdun ayak izleri vardı. Kurt gelse gelse o yoldan gelir. Daha kurdun karartısını görür görmez, hafiften bir ıslık çalacaksın. Altı patları da sana vereceğim. Ne olur, ne olmaz. Senin işin bu. Sakın dalga geçmiyesin, ha... Sonra seni eve barka uğratmam... Tamam mı?
- IRIZA : Tamam baba.
- HALİL : (Durmuş'a) Durmuş?
- DURMUŞ : Söyle baba.

- HALİL : Sen de ayak yoluna girip bekliyeceksin. Orası hem ahırın duvarındaki deliğe yakın, hem de oradan yol gayet iyi görünür. Eline mavzer de vereceğim. Askerliğini neyin yaptın. Silahtan anlarsın. Esas işin kurt delikten içeri süzüldüğü vakit, şu yerdeki kapıyla deliği bir iyice kapamak. Mohkem olacak ha... kös gibi... Şayet biz içerde kurdu ürkütür de kaçarırsak, bir-iki demeyip alıcı yerinden vurmaya bakacaksın. Tamam mı?
- DURMUŞ : (Gerdan kırarak) Tamam baba.
- HALİL : Sana gelince Yunus: seninle ben ahırın sekisinde pusuya yatıp bekliyeceğiz. ~~Bekiye sağlam bir çadır bezi yerleştirdim. Bak, şu gördüğün~~.. Kurt içeri girdiği vakit, ya settar deyip hayvanın üstüne atlıyacak, çadır bezini ^{suval} ~~suval~~ gibi göğdesine geçireceksin. Tamam mı?
- YUNUS : Tamam... tamam Ağa.
- HALİL : (Tabakasından bir cigara sarar) Pekiii... senin işin ne olacak diye hiç sormuyorsunuz. ~~"Peki ana, sen ne yapacaksın bre Ağa" diye sormak gelmez mi hiç aklınıza?~~ (Cigarasını ateşler. Derin bir nefes alır) Benimki en zoru. (Koynundan demir bir burunsallık çıkarır) ~~Şu gördüğünüz demir burunsal var ya... ha..~~. işte bunu kurdun ağzına geçireceğim. Geçireceğim ki, kurt hart diye bir yerinizi kapmasın. (Gururla) ^{Durum} Planı^m nasıl buldunuz?
- IRIZA : Güzel, ~~çok~~ güzel.
- DURMUŞ : Çok güzel.
- YUNUS : Plan mı ki, her bir eksiği tamam, canım.
- HALİL : Ne sandınız ya? Elbette güzel, elbette her bir eksiği tamam olacak. (Kendi kendine) Bu bizdeki akıl, İngiliz akli canım. Haydi bakalım, toparlanın. Akşam çorbasını erkenden içeceğiz. Sonra da herkes işinin başına!

3. TABLO

(Irıza, sıkı sıkıya giyinmiş, perdenin önünde)

IRIZA : Bu babamınki de akıl mı, yani? Elâlem sıcacık yatağında fosur fosur uyusun, biz bu soğukta kurt bekliyek. Olacak iş mi? Donuyorum vallah!... (Titrer) Her yanıma buz kesti. ~~Hastalanıp, yatağa düşmezsem çok iyi. Yarın gece sandıkta eski namına ne varsa, hepsini giyeceğim içime. Amma da soğuk var ha! Dün gece bu kadar değildi.~~ Bu geceki soğuk tavatur. Sanki bıçak. Yüzümü ortadan ikiye bölüyor. Uuuff!... ~~Donacağıma be!... Kıkırdayıp gideceğim... Uuuff!... Acab insanın ilkin neresi donar ki? Kulakları donar diye duymuştum. (Kulaklarını eller) Kulaklık hâli mi kalmış bunların... Ayakların da donuyor. Ayakkabılarının içine keçe koydum ama, kulak asma, hiç bir faydası dokunmadı.~~ Ulan bu soğuk denen şey, ne kadar küçük ki, kapalı lastiğin içinden bile giriyor. Uuuff!... Bugün tam onuncu gün.

DURMUŞ : On gündür, işin yoksa, sabaha dek ayaz kes dur! Dur hele... dur dur... Şu ne? Bir karartı... Kurt mu yoksa? ~~Ananın kayruğu mayruğu da var!~~ Düş mü görüyorum ~~yoksa?~~ Islık çalıp da haber versem mi ki? Kurt murt değilse, boşuna bizi işkillendirdin, diye kızar babam. ~~Sözlerim de soğuktan bir yaşardı ki... İyice seçemiyorum. Dur hele... şu gözlerimi bir oğuyum... hah... şıadı... dur bakayım... Yok canım. Kart ne gezer!~~ On gündür, ha geldi, ha gelecek diye beklediğimden, her şey gözüme kurt gibi görünüyor. ~~Kurt bizi gibi dangalak mı ki, bu soğukta rahatından olsun!~~ Uuuff!... Dondum. Dondum vallah!... (Ellerini hohlar. Bir aşağı, bir yukarı gezinir) ~~Yarın öteki eldivenleri alayım. Onlar daha mı iyi ısıtıyordu, ne? Uuuff!... Donacağıma... mümkünü yok donacağıma...~~ Ben küçükken, daha şoncağız çocukken, anam bir kurt hikâyesi anlatırdı bana... ~~şarıldı e3~~

YUNUS :

~~Dur bakayım. Ha..~~ "... Bir varmış, bir yokmuş, vaktin zamanında yâmiân bir kurt varmış... İnce belli, parlak tüylü, aç bir kurtmuş... Gözleri karanlıkta çıra gibi yanarmış... Bulanık, kül rengi bir sesi varmış... Günlerden bir gün, dağlarda yiyecek neyin bulamamış da, kasabaya inmiş... İnmiş ki, bir de ne görsün? Herkes evinde uykuya yatmış... Sokaklarda ne in var, ne cin... Hava da dumanlıymış... Kurtlar dumanlı havayı oldum bittim severler~~im~~... Kurt usuldan usuldan bir eve sokulmuş. Bir de bakmış ki... } (Ayılır) Kendine gel, oğlum ~~WAKM~~ Hikâyenin sırsı mı, şimdi? (Burnundan güler) Gözümü dört açıp da, kurt bekliyeceğime, durmuş kendi kendime kurt hikâyesi anlatıyordun / ~~Bir duyan olsa ne der bandı? (Sikeli)~~ Peki ama, bu babamınki de akıl mı yani? Elâlem sıcacık yatağında fosur fosur uyusun, biz bu ayazda kurt bekliyelim... ~~Olacak iş mi yani?~~

HALİL -

Jovza-Darmus

4. TABLO

(Kahve. Vakit akşama yakın. Çarkçı, Kör Bekir, 1. Delikanlı, 2. Delikanlı, daha bir iki müşteri... Çarkçı ve Kör Bekir domina, Delikanlı'lar iskambil oynamaktadırlar. Çırak, ocaklığın yanında, bir el değirmeni ile kahve çeker. Ocakçı, ocaklığın içinde, öteberi ile uğraşır...)

- KÖR BEKİR : (Elindeki taşı oynar) Düşüş... bağlandı. Say bakalım! Bu sefer epey sayı verdin Çarkçı.
- ÇARKÇI : Ulan Kör! Yine bir punduna getirip, uyuttun beni. Taş mı çaldın, ne halt ettin?
- KÖR BEKİR : İnsanın adı hilekâra çıkmasın biyol. Şurda edebimizle oynadık. İlle de bir hile mi aramak gerek? Sana kim tut da, şey-beşi oynad dedi, oğlum? Azıcık kafanı işletsen, bağlanmıydın. Biz bu boku öğrenirken, sen daha horoz şekeri yalıyordun...
- ÇARKÇI : Kısa kes! Kısa kes! Anladık. Çayları ben ödüyeceğim...

- KÖR BEKİR : ~~Eh... her şey sırsıyla Çarkçı. Dünyinde ben öde-~~
~~miştım. Hem de altı çay...~~
- ÇARKÇI : ~~İkisini çıkardın şimdi. Geriye kaldı dördü...~~
(İrıza elinde bir gaz tenekesiyle girer. Bir köşeye ilişir)
- KÖR BEKİR : Ne diyorsun yani? Bir parti daha mı?
- ÇARKÇI : Domino oynamam. Ama altmışaltı'ya varsan, gel.
- KÖR BEKİR : Varım. Nesine?
- ÇARKÇI : Ananın örekesine! Nesine olacak, partisine...
- KÖR BEKİR : Peki... partisine olsun. (Ocaklık'dan yana döner)
Şurdan bir deste altmışaltılık göndersene... (İrıza-
yı görür) Yahu, şu Halil Ağa'nın küçük oğlu değil mi?
- ÇARKÇI : (Döner, bakar) He ya... O...
- KÖR BEKİR : Birdenbire tanıyamadım da...
- ÇARKÇI : Tanınacak hali kalmış mı ki? Sabahlara kadar kurt
beklemekten zayıflamış, ite dönmüş.
- KÖR BEKİR : Sanırsın bir canlı mevta.
- ÇARKÇI : İrıza! İrıza, ulan! Gel de iki satır laf edelim.
(İrıza, ters ters bakar)
- KÖR BEKİR : Hele gel, yiğen, gel şöyle...
- İRİZA : (Oturduğu yerden) Ne var? Ne söyleyecekseniz, ordan
söyleyin.
- ÇARKÇI : Gel canım, gel şuraya... Öyle uzaktan olur mu?
(İrıza gelir, başlarına dikilir)
- İRİZA : Ne var?
- ÇARKÇI : (Sandalye gösterir) Otur hele... Şöyle otur da bir...
- KÖR BEKİR : Başımızda candarma gibi dikilip durma.
- ÇARKÇI : De nazlanma gayrı... otur şöyle... (İrıza sandalyeye
ilişir) Haşşöyle... (Çırağa) Ulan çirak kırığı!
- ÇIRAK : Buyur.

- ÇARKÇI : Bak bakalım, misafir ne emrediyor?
- ÇIRAK : Çay mı, kahve mi?
- IRIZA : Bir şey içmem. Gideceğim...
- ÇARKÇI : Sen bilirsin gayri. Masasına oturduk da, bir şey ısmarlamadı demiyessin sonra. Bizden teklif. (Susku) Eeee?... Kurttan ne haber?
- IRIZA : (Susar)
- KÖR BEKİR : Kurdu yakalarsanız, çarşı pazar dolaştıracakmışsınız, he mi?
- IRIZA : Onu da kim çıkardı?
- KÖR BEKİR : Demin Attar Muharrem'in dükkânında söylüyorlardı.
- IRIZA : Herkes ağzına geleni söylüyor. Uyduran uydurana...
- ÇARKÇI : Canım siz de artık şu meret hayvanı yakalayın da, millet de uydurmaktan vazgeçsin.
- 1.DELİKANLI : Şehire yeni bir cambaz gelmiş. Babası cambaza haber salıp, diyesiymiş ki, yakında canlı bir kurt getireceğim, millete gösterip, kârına ortak olalım.
- 2.DELİKANLI : Hemi de şart koşarak... Karı millete ve de askerlere yüz para, başı-bozuğa ve de sivile beş kuruşa...
- ÇARKÇI : Desene oğlum, kârın yolunu buldunuz...
- 2.DELİKANLI : Dahası var... Köy köy de dolaştıracaklarmış...
- KÖR BEKİR : Milletteen para bırakmıyacaksınız, ha?...
- 2.DELİKANLI : Köylerde syri bedava olacakmış. Hani şanları artsın diye...
- ÇARKÇI : Irıza, babana söyle de, tavlı koyun bulsun, tavlı. Kurt enayi mi ki, içi saman dolu posta gelsin. (Gülüşmeler...)
- KÖR BEKİR : Kurt sizden akıllı çıktı, canım. Ne mal olduğunuzu anladı.
- ÇARKÇI : He ya... Koca kasabada bula bula sizin koyunları bulması da gösteriyor ki, sizden daha ineği, daha semesi yokmuş.
- IRIZA : Bu sözleri babamın yüzüne karşı söyleyin de, dünya kaç bucakmış bir görün.

- ÇARKÇI : Söylemesine söyleriz ama, on beş gündür babanın yüzünü gören var mı ki?
- KÖR BEKİR : Kurt uğruna bir pusuya yattı ki, kıyamette kalkarsa, çok iyi.
- ÇARKÇI : Bu ne hamaratlık yahu? İnsan kara gözlü ceylanı, yavru kekliği böyle beklemez.
- 1.DELİKANLI : Hoş, Halil Ağa da bu yaştan sonra kınalı keklik bekliyecek değil ya...
- 2.DELİKANLI : Beklese beklese, kurt bekler...
- ÇARKÇI : O da kart kurtları... (Gülüşmeler)
- IRIZA : (Gitmek ister) Ben de sizi insan bilip yanınıza geldim. Eşşek kadar adamlarsınız be!...
- ÇARKÇI : (Gülerek) Hele otur. Parlama canım. İki lâf edelim dedik.
- KÖR BEKİR : Bir çay, bir kahve içseydin.
- ÇARKÇI : Kahve insana kuvvet verir. Gücün kuvvetin artar da, ayazda kurt beklerken, nalları dikmezsin soğuktan.
- KÖR BEKİR : (Rıza'nın elindeki tenekeye vurur) Bu ne, yiğen? Gaz mı yoksa?
- ÇARKÇI : Gaz olacak zaar. Şimdi bunlara tenekelerle gaz lâzım. Lambaları sabaha dek yandığından, gazın ardını bir vakit kesmiyecekler.
- 1.DELİKANLI : Bu gidişle kasabada gaz bırakmıyacaklar.
- 2.DELİKANLI : Bunların on beş günde yaktığı gaz, askeriye taburunun bir haftada yaktığı gaza bedeldir.
- ÇARKÇI : İriza lan... sorması ayıp ya, anan ne yapar?
- KÖR BEKİR : Sahi be Çarkçı. Bunun babası sabahaca ahırda kurt bekliyor. Nöbetten fırsat bulup da, anasının yanına varamaz ki...
- ÇARKÇI : Eh... o iş de, gündüz gözüyle pek olmayacağına göre? Yoksa...
- IRIZA : Çizmeden yukarı çıkıyorsun, Çarkçı. Yettiye yetti. (Ayağa kalkar)
- ÇARKÇI : Kızma canım. Hani merak ettim de... diyeceğim şu ki..

- IRIZA : Kes lan! Beygir oğlu beygir. (Hırsıyla kahveden çıkar)
- KÖR BEKİR : Amma da öfkeli yahu. Babası gibi.
- ÇARKÇI : Tıpkı! Sanırsın hıh demiş, burnundan düşmüş.
(Gülüşmeler)
- OCAKÇI : (Ocaklığın deliğinden başını uzatır) Çarkçı?
- ÇARKÇI : Ne var? ..
- OCAKÇI : Sen o iti bilir misin?
- ÇARKÇI : Hangi iti?
- OCAKÇI : Cami duvarına siğen iti?
- ÇARKÇI : Lâf ebeliğini bırak da, şu altmışaltı kâğıdını gönder.
- OCAKÇI : Emrin can baş üstüne! (Ocaklıktan çıkar, raftan bir deste iskambil alıp, Çarkçı'nın masasına gelir. Elindeki iskambilleri bir kaç defa kardıktan sonra, üstten üç kâğıt alıp, yan yana masanın üstüne dizer). Şuradan bir kâğıt seç bakalım.
- ÇARKÇI : (Üçüncü kâğıdı gösterir) Üçüncü...
- OCAKÇI : (Ocakçı üçüncü kâğıdı alır, bakar) Kara maça papazı...
Suyun ısınıyor oğlum...

5. TABLO

(Ahır. Sabaha karşı... Halil Ağa ve Yunus, ahırın sekisindedirler. Seki'yi bir gaz lambası aydınlatmaktadır. Ahır alaca karanlıktır. Halil Ağa kestirmektedir. Dışardan, ara ara rüzgârın uğultusu duyulur...)

- YUNUS : Ağa! Ağa! (Dürtükler) Hişşt! Ağa be! Ağa!
- HALİL : (Telaşla uyanır) Ne var? Ne oluyor? Kurt mu geldi, yoksa?
- YUNUS : Yok canım. Kurdun geldiği meldiği yok. Gelen hayvan şimdiyece gelirdi. Hani uyuyordun da...
- HALİL : (Esner) Yok canım... ne uykusu... (Gerneşir) Biraz kestirmişim, o kadar.
- YUNUS : Pek kestirmeye benzemiyordu. Bayağı uyudun. Horladın bile. Uykun bastırdıysa, eve git de, yat. Ben

beklerim. Zaten sabaha pek bir şey kalmadı. ~~Ne olacak yani, alt tarafı bir burunsal değil mi? Ben de geçiririm ağzına. Esasına bakarsan, kurdun geleceğine aklım keemiyor benim.~~ Bugün tam on yedinci gün. ~~Ben şuna yuvarlak hesap yirmi gün dedim. Bana öyle geliyor ki, kurt ya planı çaktı, ya da bir yerde zıbardı gitti.~~

HALİL

: Zıbar mıya zıbar mamıştır ya, ola ki, yakın köylerdeki başka ağıllara dadanmasın. (Susku) Lâf aramızda, bu işten ben de usandım, umudumu kestim ya, elden ne gelir. Bu yola atıldık bir kez. Adımızı, yüreğimizi, ^{Aklımıza} ~~akrımıza~~ koyduk ortaya. Vazgeçersem tefe koyarlar beni, çarşıya pazara çıkmaz ederler. ~~Zaten şimdiden başladılar. Töbe yüzlerine bakamam. Canları kaç ki, yüzüme karşı, dobra dobur bir şey söylesinler. Ama o it oğlu it bakışları, o burunlarını kıvrışları yok mu, deli eder beni.~~ Ben alaya, serzenişe dayanamam Yunus. Babam bir çift kinâyele söze ~~söze~~, bir çift alaylı göze dayanamamış da, atalarından kalma yurdunu yuvasını dağıtıp almış başını, ta buralara gelip yerleşmiş. Eh... ben de onun oğluyum. Kan bu... elbet çeker. (Susku) Babam deligöz adammış, Yunus. Gözünü daldan budaktan esirgemezmiş. Hani çatal yürekli derler ya, hah, işte ö cinsten. Şu kasabada ve de çevre köylerde bileğini bükecek adam yoktu. Ama sonunda bir kahpe kurşuna ^{kurban} gitti. (Susku) Vurulduğu zaman ben on yaşında var yoktum. Bir ikinci vakti namaza durmuş bahçede. Secdeden doğrulurken vermişler kurşunu. Burnunun üstüne yıkılıp kalmış...

YUNUS

: Vurana bulamadılar mı?

HALİL

: Bulamadılar. Çarkçı'nın ~~dayısından~~ ^{babasından} şüphelendiler ilkin. Bir hafta öncesi, çarşıda kavga etmişler. Sonra, ciğerine saplanan kurşun, Çarkçı'nın ~~dayısının~~ ^{babasının} ~~dayısının~~ kullandığı kurşundanmış. Hükümet epey sıkıştırdı herifi. Sıkıştırdı ama, sonunda bir şey çıkmadı. Herif vukuatın olduğu gün kasabada olmadığını ispat etti. Günahına it girsin ama, bu

katillik işinde parmağı vardı gibi geliyor bana. (Ofklar) Şu kurdu bir yakalasan, göstereceğim onlara...

YUNUS

: Kimlere?

HALİL

: Kimlere olacak? Bu işi eğlenceye alanlara... Başta Çarkçı hergelesine.

~~YUNUS~~

~~: Üç gün önce mi, ne, küçük oğlun çarşıya gas almaya gitmiş. Alış verişten sonra kahveye uğramış. Hemen etrafını almışlar oğlanın. "Yok kurt, içi saman dolu koyun postuna gelir miymiş", "yok kurdu yakalarsanız, çarşı-pazar parayla dolaştıracakmışsınız" gibi bir araba laf etmişler. İriza nerdeyse hırsından çocuk gibi ağlıyacakmış. Kendini dışarıya zor atmış. "Kahveden çıkıp gitmesem, maraza hazırdı" diyor. Neyse ki, oğlun akıllı çocuktur da, kimseye bulaşmamış.~~

HALİL

: Bulasaymış keşke. Bir ikisinin boynuzunu kırsaymış godoşların... Ama, dur sen, göstereceğim onlara. ~~Hele bir kurdun hakkından gelelim.~~

YUNUS

: İlle o Çarkçı ~~olacak herif diyor, senin oğlan.~~ Kör Bekir de ona uyuyormuş ama, Çarkçı ortalığı kimseye bırakmıyormuş. Keyfinden ağzı kulaklarına varıyormuş. *Kahvede*

HALİL

: Akli sıra ^{Bizim} üç alıyor. Degirmenin taşının çalınma meselesini ortaya çıkarmıştım ya, o yüzden... Bu herifin rezillikleri saymakla bitmez... Çerkez Osman'ın karısını az mı tedirgin etti? Osman askere gittikten sonra, başladı karısına dolanmaya... Karıyı şurda burda sıkıştırır, çarşıdan üzüm, leblebi gönderirmiş. Zavallı, "aman adım kötüye çıkar" diye ilkin kimselere açılmamış, bunun rezilliklerini sineye çekmiş. O sustukça, bu iyice azıtmış, karının evine girmeye kalkmış... Bir sabah bizimkine anlatmış: "aman" demiş, "Halil Aşam şu deyyusa bir şey söylesin de, herif yakamı bıraksın."] Duyunca tepem attı. Bunu çarşının ortasında yakaladım, ağzıma geleni verdim, veriş-tirdim. Rezil-malamat ettim. (Rüzgârın uğultusu duyulur) Rüzgâr da iyice azıttı. Uşaklar uşumüşlerdir. ~~Hastalanırlar mı dersin, Yunus?~~

- YUNUS : Vallahi bu gidişle yatağa düşmezlerse çok iyi. Bu soğuğa can mı dayanır? ~~Biz ahırın içindeyiz de, pek farkına varmıyoruz.~~
- HALİL : Aldırma... gençtir onlar... kanları ataş gibidir şimdi. Karın içinde cıscıblak debelenseler, gene de bir şey olmaz. Biz onların yaşındayken, ırmağın buzunu kırar da zemheri ortasında çimerdik. (Gülerek) Hani, şu iktiza ederdi de... (Tabakasını çıkarır) Cigara içer misin?
- YUNUS : Sağ olasın Ağa. (Esner) Hiç canım istemiyor. (Uzun uzun esner)
- HALİL : (Kavlı çakmaktan ciğarasını yakar. Derin bir nefes alır, sonra kuvvetli bir püfürtüyle dumana salıverir) Tütün iyi şeydir, Yunus. İnsan pusuya yattığında ya da ~~duşman~~ beklediğinde, tütünün yerini hiç bir şey tutmaz. İyi arkadaştan iyi değildir ama, kötü arkadaştan iyidir meret. (Derin bir nefes daha alır) ~~İnsanın içini öyle bir ısıtıyor ki... Tiryakinin tütünsüz kalması hiç bir şeye benzemez. İnsan açlığa, susuzluğa neyin dayanır. Ama, tütünsüzlüğe dayanmak benim diyen kabadayının harci değildir.~~ Hiç unutmam... bir tarihte... (Yunus esner) Senin uykun geldi anlaşılır. Haydi uyu biraz.
- YUNUS : Hep bu saatler bastırıyor namussuz... sabaha karşı...
- HALİL : Haydi şuraya sırtını ver de, kestir biraz. (Yunus oturduğu yerde hafifçe arkaya kaykılır, sırtını sekinin duvarını dayayıp, uyur. Halil Ağa cigarasından bir iki nefes daha alıp söndürür. Sekiden aşağıya iner, ahırın kapısını yoklar. Kürünün içindeki samanları karıştırır. Küçük ahıra açılan kapıyı aralar, içeri bakar. İçerden koyunların eesleri gelir). Hayvanlar da tedirgin oldular, canım. Hiç ~~bir şey~~, biritim de, rahat huzur kalmadı. (Kapıyı kapar. Ge-
lir, ahırın avluya açılan dış kapısını az bir şey açar. Soğuk bir rüzgâr dolar içeriye... Kapıyı kapar). Üf be!... Amma da soğuk var dışarda. Vay

~~Vay geldi bu havada dağda belde kalanların başına!~~
~~Tanrı yardımcıları olsun!~~... (Duvardaki deliği yok-
lar eli ile) Şu deliği bir iyice daha ^{iyice bakayım} büyütmeli,
ne? Gündüz gözüyle dipten doruğa bir ~~kontrol ede-~~
~~yim.~~ (Seki'ye çıkar. Saatine bakar). ~~Sabaha çok~~
~~bir şey kalmamış. Sabah ezanı neredeyse okunur.~~
Bugün on yedinci gece. Şimdilik iyi dayanıyoruz.
Ama, bu iş uzar da, bir ayı filan bulursa, o zaman
iş çatallaşacak. Haydi Yunus'la bana neyse ne ama,
uşaklara kadirlik oluyor. ~~Bayağı süzöldüler, maa-~~
~~döndüler, canım. Eh... öğül dediğin de, böyle za-~~
~~manlarda belli olur. Neme lâzım, itaatkâr çocuk-~~
~~lar vescelâm. Başkaları olsa, haftasına isyan bay-~~
~~rağını çekerlerdi. Şu lambayı azcık kısmalı. Farıl~~
~~farıl yanıyor sabaha dek.~~ (Lambayı azcık kısar. Go-
cuğunu omuzuna çeker, gözlerini duvardaki deliğe
diker, uzun bir zaman öylece kalır. Sonra uyku bas-
tırır. Başı bir düşer, bir kalkar. Biraz daha ge-
çer... Sonra deliğin ortasında, Halil Ağa'nın bilinç
altında yarattığı bir kurt silueti belirir.)

HALİL

: (Uyku ile uyanıklık arasında, duvardaki deliğe ba-
karak kısık, ama çok heyecanlı bir sesle konuşur.
Bu seste adeta sadist bir zevk vardır) Aha... geldi.
Vallaha geldi. Geldi be! Gözlerine bak, gözlerine!
Çıra gibi yanıyor. Bana bakıyor... Namussuzum bana
bakıyor... Ön ayaklarını deliğin kenarına dayada.
Durdu... durdu orada. Gir içeri... girsene ulan!
Yoksa gerisin geri mi kaçacaksın? Bir hile mi
sezdin? Kaçarsa, ölürüm vallah!... o zaman kah-
rımdan ölürüm. Ulan gir içeri be! (Koyunların
melemesi... çingirak sesleri...) İçerde bir sürü
koyun var... Beğen beğen parçala! Kulaklarını
dikti! Vay namussuz vay! Kaçıp gidecek bu namert!
Kaçırırsak? ~~Elimiz, ayağımız deler de, kaçırırsak!~~
Bu kadar emekler boşa gider... Çarkçı deyyusunun di-
linden kurtulamam daha... Ölürüm... Ölürüm kahrımdan...
Burunsal nerede? Hah, şurda. Sıkıca tutuyum da...
Sok şu domuzun malını ~~(Koca Allahım)~~, sok ^{İçeri!} şunu! Gayri
sabrım kalmadı. ~~Allahım ne olursun, girsin şu hay-~~
~~van içeri! Gerisin geriye kaçarsa, ölürüm!~~ Aman...

Koca Allahım

İçeri atlıyacak... ~~atlıyacak vallaha! Yunus'u~~
~~uyartmalı... (Yunus'u dürtükler) Yunus! Yunus!~~
~~Hışt!... Yunus lan! (Yunus hafiften kıpırdar)~~
~~Yunus be! Uyan! Uyan! Geldi kurt!~~

- YUNUS : (Uyku sersemliğiyle) Ne kurdu Ağa? (Birden açılır) Kurt mu? Hani?
- HALİL : Deyha! Deliğin ağzında. Karartısını görmüyon mu?
- YUNUS : (Gözlerini ovarak deliğe bakar) Ben bir şey görmüyorum Ağa. Sakın hayallemiyesin.
- HALİL : Ne hayali lan? İşte orada... dur bakayım. (Kurdun silueti kaybolur) Şey... deliğin ağzındaydı...
- YUNUS : (Yüksek sesle) kurt murt yok. Sana öyle gelmiş olacak.
- HALİL : (Kendine gelir) Yoksa düş mü gördüm? Düşe de hiç benzemiyordu. Ayan beyan gördüm. Gözleri çıra gibi yanıyordu. ~~Herdeyse içeri atlıyacaktı. Yüreğin ağzına geldi. Daha demin oradaydı. Ne hayali? Ticcerret gördüm be!~~ Tüh anasını!... kaçırdık gitti.
- YUNUS : Yok Ağa. Kaçan maçan yok. Bu bok yiyenin kurdu deliğin ağzında olsa, ben de görecektim. ~~Sen düpedüz sayıklamışsın. Geçenlerde ben de senin gibi oldum. Uyuyordun sen... bir de deliğe baktım ki, ne göreyim: ataş gibi bir çift göz! Nutkum tutula yazdı. Az daha seni uyandıracaktım. Meğer hayallemişim...!~~
- HALİL : Yani ben şimdi... ~~sana~~ ifadene göre, hayalledim, ha?
- YUNUS : He ya... düpedüz hayallemişsin...
- HALİL : Peki Irıza'nın çaldığı üfürük ne oluyor? Sonra koyunların tehlikeyi sezip te meleşmeleri?... Ha?
- YUNUS : Kulakların çınlamıştır.
- HALİL : Ulan hepsine bir bahane uydurdun. (Seki'den aşağı iner. Ahırın kapısını açar, dışarıya seslenir) Durmuş! ~~Durmuş lan!~~
Rıza

- DURMUŞ : (Sesi dışardan gelir) Ne var baba?
- HALİL : İçeri gelin. ~~İriza'ya seslen, o da gelsin...~~ (Yunus'a)
Şimdi anlarız.
(Oğulları içeri girer)
- HALİL : (İriza'ya) Islığı sen mi çaldın?
- İRİZA : (Üşümüş ellerini hohlar) Islık mışlık çalmadım.
- HALİL : Emin misin?
- İRİZA : Vallaha çalmadım.
- HALİL : (Durmuş'a) Sen... Sen hiç bir şey görmedin mi?
- DURMUŞ : Töbe!.. ~~görmedim.~~
- YUNUS : (Seki'den boş bön sırtarak) Demedin mi ben sana Ağa?.
- HALİL : (Yunus'a bakar, oğullarına bakar şaşkın şaşkın... Sağ eli ile anlamsız bir hareket yapar. Bozgundadır. Birden koşup ahırın kapısını ardına kadar açarak, var gücü ile karanlığa bağırır) Ulan ırzını, nikâhını, südünü, sülâlesini..... gimin kurdu! Gel artık, gel! Gayri sâbrım kalmadı.

6. TABLO

(On beş gün sonra. Kahve. Saat dokuz suları...
1. Adam ve Çavuş peykeye bağdaş kurmuş, kehribar ağızlıklarla cigara içmekteler. Çarkçı ile Kör Bekir iskambil oynarlar. 2. Adam köşe masaların birinde, eski tarihli, yırtık, pırtık bir gazete-ye yorgun bakışlarla göz gezdirmektedir. Ocakçı, Çıracık, bir iki silik müşteri. Borulu gramofonda oynak bir havanın son sesleri...)

- ÇARKÇI : Ulan kör! Kaç kâğıtla oynuyorsun?
- KÖR BEKİR : (Elindeki kâğıtları şöyle numaradan açır) Kaç kâğıtla olacak? Üç kâğıtla.
- ÇARKÇI : Yemin et...
- KÖR BEKİR : Gözüm kör olsun ki...
- ÇARKÇI : Hangi gözün? Kör gözün mü? (Kör'ün elindeki kâğıtlar:

kapar ve açar) Ulan, sen bir günden bir güne, hilesiz oyun oynamaz mısın?

- KÖR BEKİR : (Bozuntuya vermez) Kabahat hep Ocakçı olacak herifte. Ölüyor da, kahveye bir deste cedit kâğıt almıyor. Baksana... Nuh Nebi'den kalma. Kir pasak içinde. Tutkal gibi birbirine yapışıyor...
- OCAKÇI : (Ocaklığın deliğinden) Yalancının?
- ÇARKÇI : Hani, hakkı da yok değil... Nerdeyse kese kâğıdından iskambil yapıp önümüze süreceksin.
- OCAKÇI : Sizin gibi müşteriye çok bile. Şunların oturuşuna bakın, allahaseniz? Gören de, adam sanacak.
- KÖR BEKİR : Bizim başkalarından neyiz eksik?
- ÇARKÇI : Üst baş, giyim kuşamsa, bizde de var oğlum. Para dersen, eh, hamdolsun üç beş kurduğumuz bulunur cebimizde. Oynaş dersen, onu da tutmuşuz. Yiğitlik dersen, eh, bize yetecek kadar yürekliyiz. Daha ne istiyorsun, yani?
- KÖR BEKİR : Sen ne zaman adam oldun da, adam beğenmiyorsun?
- OCAKÇI : Bakıyorum da, aranızdan su sızıyor... Meşrebimiz aynı olduğundan birbirinizin kuyruğuna basmıyorsunuz. (Ocaklığın içine çekilir)
- ÇAVUŞ (2. Adam'a) Mühim havadisler var mı?
- 1.ADAM : Hiç... zırt-vırt...
- ÇAVUŞ : Zaten bu gazeteci milleti emaçer bir şey yazmaz ki... Eskiden ajanslar çıkardı. Ajans mı ki, efendi, dünyanın havadisi. El kadar kâğıt parçasıydı ama, içinde yetmiş iki buçuk millete dair haber vardı. Şimdi ki gazetelerin ^{oyuncak gibi bir şey} ~~boyuna posuna bakan da, bir şey sanır.~~
- 1.ADAM : He vallaha... O ajansların son sıralarına ben de yetmişmişim.
- ÇAVUŞ : Sen ne diyorsun, canım. Okumakla bitmezdi ki...
- KÖR BEKİR : Ulan Çavuş Emmi... İyi, has adamsın ya, ama velâkin, azıcık çok mu tevatür ediyorsun, ne?

- ÇAVUŞ : Sen nereden bileceksin, hey KÖR Bekir. O günlere yetişmedin ki... Eskiden...
- KÖR BEKİR : Allah'ın başlama gene...
- ÇARKÇI : (2.Adam'a) Koca gazetede zırt-virttan başka bir şey yok mu?
- 2.ADAM : İngilizin kralı mı ne, evlenmiş ellâham. Ama gerisini pek söktüremedim.
- ÇARKÇI : Peki, babam, sökemiyeceğin şeyi ne diye eline alırsın?
- KÖR BEKİR : Bize gıcık satacak akli sıra.
- ÇARKÇI : (Gazeteyi gösterir. Alaylı) Halil Ağa'dan da mı bahsetmiyor.
- KÖR BEKİR : (Atılır) Sahi lan! Kurt'tan filan haber yazmıyor mu?
- 2.ADAM : Meşhur adamları yazarlar gazeteye. Halil Ağa tavuk gibi pıstı. Neyini yazsınlar.
- 1.ADAM : Oğulları da uğramaz oldular artık kahveye.
- KÖR BEKİR : Git canım, fos çıktılar. Tüm hikâyeymiş hepsi de.
- ÇARKÇI : Herif o vakitten beri, bir günden bir güne çarşıya inmedi be! Avrat gibi eve çakıldı, kaldı. Canı da mı sıkılmaz bu adamın?
- 2.ADAM : Çarşıya incek yüzü mü var, bre Çarkçı?
- KÖR BEKİR : Partalı göğü yarıyordu. Hani canlı canlı yakalayacaktı
- 2.ADAM : Bir ayı geçti nerdeyse...
- 1.ADAM : Yemini yeminmiş... Baharaca bekliyecekmiş.
- ÇARKÇI : Ne beklemesi yahu! Siz de her söylenene inanıyorsunuz. Vurup kafayı yatıyordur geceleri... Sabahaca kurt bekliyormuş... hih... Nerde o keşin bolluğu?
- ÇIRAK : Oğulları bekliyormuş ama... görenler söylüyor.
- ÇARKÇI : Bak buna bir şey diyemem. Oğulları avanak oldukları için, beklerler. Esasen bu herifte şu kadar vicdan olsa, öz be öz çocuklarını bu soğukta ayazda bekletmez. Bu ne zalim adammış yahu?
- ÇAVUŞ : Öyle deme Çarkçı, öyle deme... O da istemez ama, oldu biyol.

- ÇARKÇI : Başımıza karakol komandanı kesildiler... Nudutta düşman beklemiyorlar ya.
- ÇAVUŞ : Oğulları itaatkâr çocuklardır. Ve de efendi.
- ÇARKÇI : Dangalaktırlar desene şuna... (Boynunu bükerek) Yahu... olacak iş mi? Yemiş gitmiş... çaresiz... sineye çekeceksin.
- KÖR BEKİR : Öyle.. Bu gâvur gibi kin sürdürme de ne oluyor?
- 1.ADAM : Hepsi inatlığından, canım.
- 2.ADAM : Kaburgasına dayadı ki, biyol, hiç vazgeçer mi?
- ÇAVUŞ : Baharaca beklerim dediyse, bekler.
- ÇARKÇI : (Ayağa kalkar) Bok bekler. Elin deli Halilini başımıza Hazreti Ali edip, çıktınız. Ulan bu herifin indinizde amma da itibarı varmış ha! Hiç alt yanını vermiyorsunuz. (Kör Bekir'e) Kalk lan Kör, kalk da gidelim.
- OCAKÇI : (Ocaklığın deliğinden) Ne o, kelin kızdı Çarkçı!
- ÇARKÇI : Haksız mıyım, ama? Halil de Halil... Tanımadığımız biri olsa bari...
- (Çarkçı önde, Kör Bekir ardında kapıya doğru yürürler... Birden dışardan Yunus'un sesi duyulur... Ses önce uzaktan gelir, gittikçe yaklaşır, sonra ağır ağır uzaklaşır... Çarkçı ile Kör Bekir oldukları yerde çakılı kalırlar)
- YUNUS : (Uzaktan) Eeeeyyy... ahahiiiii!... Duyduk duymadık demeyin! Halil Ağa kurdu yakaladı. Hemi de diri diri, canlı canlı!... ~~Birazdan kahvenin önüne getirecek...~~ Seyri bedava! Haberiniz ola... Duyduk duymadık demeyin ha... Eeeeyyy... ahahiiiii... Halil Ağa kurdu yakaladı... Hemi de diri diri, canlı canlı... Duyduk, duymadık...
- (Kahvedekiler bir süre, ağızlarından tek kekime çıkmadan, ipnotize edilmiş gibi, Yunus'un sesini dinlerler...)
1. ADAM : (İnanamaz. Ortaya) Ulan millet, bu nasıl iş be?

- ÇAVUŞ : Yunus'un sesi... (Gözleri ışıır) Ne bağıriyor, ha...
Sanırsın, tellâlbaşı.
2. ADAM : Pes doğrusu... Sözünün eri çıktı.
- OCAKÇI : Çıktı ki, tam çıktı.
- ÇAVUŞ : (Sevinçli) Ben ^{bir} öleceğim günü bilmem, ~~canım~~ Deme-
miş miydin size? Bana malûm olmuştu, canım...
- OCAKÇI : Benim aklım zaten yatıyordu bu işe.
1. ADAM : Esasına bakarsan, benim de yatıyordu... ~~Yatıyordu~~
~~ama, Çarkçı'ya haber anlatamıyorduk ki...~~
2. ADAM : He ya... İçinden: "Halil Ağa bu işden alınının aklıyla
çıkmağa çıkar ama, acab ne zaman?" diye kendi kendime
sorup duruyordum, ~~adam değilim vallaha!~~
- KÖR BEKİR : ~~Sakin oyun moyun olmasın?~~
1. ADAM : Delirdin mi lan? Oyun olur mu hiç?
2. ADAM : İnsan tellâl bağırtarak kendini elâleme maskara eder mi?
- KÖR BEKİR : (Çarkçı'ya bakar) Doğru...
- ÇARKÇI : (Hiddetle) Ne koyun gibi yüzüme bakıp duruyorsun lan?
- KÖR BEKİR : (Boş bulunur, safça) Ben mi? Hiçç... (Çarkçı'nın
hiddet tonunda) Bakmak yasak mı ~~lan~~?
- OCAKÇI : Şunlara bakın, allahaseniz! Birbirlerini yiyecekler...
- ÇARKÇI : (Ocakçı'ya) Sen kendi başının derdine bak!
- OCAKÇI : Bana göre hava hoş oğlum. Benim söylediklerim ortada.
(Çavuş'u, ötekileri gösterir). Aha şahitlerim...
Ellerini vicdanlarına koyup, söylesinler. Bir günden
bir güne ardından kötü söz ettim mi?
- KÖR BEKİR : Canım olacak iş miydi bu? Biz sandık ki, en gücü bir
hafta bekliyecek, sonunda bir şey bahane edip, vazge-
çecek. Aşkolsun vallâha. Deddiğini yaptı.
1. ADAM : Hemi de nasıl? Değil kasabaya, köylere haber salıp
telbiller çağırtsa, hakkıdır.
2. ADAM : (Hayran) Halil Ağa gibi var mı, canım...

- ÇARKÇI : Gayri çalımından yanına varılmaz.
- ÇIRAK : Bundan sonra kredosu tüm artar.
- ÇAVUŞ : Siz ne diyorsunuz? Adı hikâyelere geçer de, bir eyyam şurda burda anlatılır, durulur.
1. ADAM : Hele dışarı çikalım da, bir bakalım.
- ÇAVUŞ : He ya... çikalım çikalım...
(Çarkçı ve Kör Bekir'den başka hepsi dışarı çıkarlar)
- KÖR BEKİR : Eeee, Çarkçı?
- ÇARKÇI : (Anlamamazlıktan gelir) Ne var?
- KÖR BEKİR : Bu herif birazdan buraya gelir. Gelir ki, hemi de nasıl?
- ÇARKÇI : (Hâlâ yukardan konuşur) Peki, ne yapalım gelirse?
- KÖR BEKİR : Bana kalırsa sen şuradan temiz bir sıvış.
- ÇARKÇI : Sıvışmak yiğitliğe yakışır mı? Sonra ne derler adama?
- KÖR BEKİR : Partalı ^{atma} ~~bırak~~ da dinle sözümü. Biz ne de olsa, evvel-eski ahbabız... Senin iyiliğini düşünmek boynumun borcu. Onun için vakit geçirmeden...
- ÇARKÇI : Sen?
- KÖR BEKİR : Her koyun kendi bacağından asılır, oğlum. Ben kalacağım. Halil Ağa belki bana çıkışır, bir iki kem söz eder, ama ilerisine de varmaz pek. Eh... o kadarcık da olur... Ne de olsa, büyüğümüz sayılır. Ama seni görürse...
- ÇARKÇI : Ne olur görürse?
- KÖR BEKİR : Orasını gayri sen düşün Çarkçı.
- ÇARKÇI : Bizim elimiz pancar doğramıyor ya... (Susku. Kabul-lenmiş tonda) Peki ama, sıvışıp gitmenin yiğitlikle...
- KÖR BEKİR : Lan başlatma yiğitliğinden şimdi. Herif nerdeyse canavar gibi gelecek diyoruz, sen tutmuş bana yiğitlik hikâyesi okuyorsun.
- ÇARKÇI : Peki... Senin dediğin olsun, Sanma ki, korkumuzdan gidiyoruz. Sırf ahbab sözü dinlediğimiz için. (Ağır ağır arka kapıdan çıkar)

- OCAKÇI : (Sesi dışardan gelir) Çarkçı! Hapı yuttuğunun resmidir oğlum! (Girer) Kirli Anşa'ya şu andan itibaren el korsam ve de... (Kör'ü görür) Ne o, Kör? Çarkçı tüydü mü?
- KÖR BEKİR : Eğliyemedim ki, kardaşım. "Halil Ağa da bir insan. Af maf dilersen, bağışlar gider, kal!" dedimse de, söz anlatamadım. ~~Şunu sana~~ sivişti gitti.
- OCAKÇI : Kasabadan dışarı çıkacak değil ya. Akşam sabah kuyruğu kapana sıkışır. (Ocaklığa yürür)
(Deminkiler içeri girerler. Sonra Nalbant, 1. ve 3. Delikanlı)
1. ADAM : İnsan bu kadar bekletilir mi, canım?
2. ADAM : Madem hemen getirmiyecektin, ne diye tellâl bağırıp da, bizi de tedirgin edersin?
- NALBANT : Atın üç ayağını nalladım, birisi kaldı. Tam dördüncüyü nallıyordum ki, Yunus'un bağirtisini duydu. Öylece bıraktım geldim. Şu kurdu bir göreyim, hemen gideceğim.
- ÇAVUŞ : Biraz sabırlı olun, canım! Kurt bu! Kedi getirmiyorlar ya! Nasıl azman bir şeydir, kim bilir? Belki de arabaya marabaya yüklemişlerdir.
- KÖR BEKİR : Dağın naçar kurdunu başımıza fil yapıp, çıktın. Köpek gibi bir şeydir.
1. DELİKANLI : Sen ne diyorsun yahu? Bu kurt beri-benzer kurtlardan olmasa gerek.
2. DELİKANLI : Demin dışarda söylüyorlardı. Kocaman bir şeymiş.
1. DELİKANLI : (Kör Bekir'e) Senin anlayacağın fil gibi değilse de, ayı gibi bir şey.
- OCAKÇI : (Ocaklığın deliğinden) Yok deve! Amma da tevatür ediyorsunuz. İşiten de essah sanacak.
- NALBANT : Susun yahu! Sizi mi dinliyeceğiz, kurt mu bekliyeceğiz?
- ÇIRAK : (Heyecanla) Deyha! Getiriyorlar...

(Kahvedekilerin kimi pencereye, kimi kapiya uşuşur.
"Essahtan lan!", "Bakin! Bakin! Getiriyorlar..."
"Vallah be!" gibi konuşmalar)

- OCAKÇI : Kurdu sepet örer gibi örmüşler...
- NALBANT : Bunun kurtluğu murtluğu kalmamış.
- ÇAVUŞ : Haklıymışsınız canım. Küçük bir kurtmuş.
1. DELİKANLI : Sahi be! Biz de sandık ki, azman bir şey.
- OCAKÇI : Ağzında bir de burunsal var.
- NALBANT : Birinin bir yerini ısırmasın diye...
2. ADAM : Dört ucundan dört kişi tutmuş, torba gibi taşıyorlar...
- NALBANT : Halil Ağa amma da kurumlu yürüyor. Hemi de en önde.
Bu ne çalım, be?
1. ADAM : Sanırsın kolbaşı.
- ÇAVUŞ : Kolbaşı dediğin ne ki? Hükümetten takdirname gelse yeridir.
- OCAKÇI : Bıyıklarını buruşuna, adım atışına bakın. Gençleşmiş mi, ne? Herif keyfinden gençleşmiş vallah!
- KÖR BEKİR : Bu soğukta gocuk neyin de giymemiş. Başı da ciscibil yahu!
- NALBANT : Eh, bu güne bu gün kurt kapını sayılır.
(Dışardan "Yaşşaa! Varol! Bin yaşa!" sesleri, el çırpımlar...)
- HALİL : (Sesi dışardan ve uzaktan gelir) Yıkın bakayım şu meret hayvanı meydana!
(Kahvenin içindikiler kapıdan dışarıya doğru dalgalanır, dışarıya fırlarlar...)
- HALİL : (Dışardan) Sokulman be! Birinizin bir yerini kaparsa, karışmam ha!
(Dışardakiler gerisin geriye kahveye doluşurlar)
2. ADAM : Genç bir kurtmuş be!
1. DELİKANLI : Ağzından da kan sızıyor.
- ÇIRAK : ~~Bakin bakın, karı kana boyadı.~~
1. ADAM : ~~Ak üstünde al amma da tuhaf oluyor, ha...~~
2. DELİKANLI : Azıcık zorlarsa ipleri koparacak.

- NALBANT : Kuyruğu amma da biçimli, ha...
- OCAK : Acab dişi mi, erkek mi?
- ÇAVUŞ : Çok merak ettiysen, git de, soykasını yokla!
(Gülüşmeler)
- HALİL : (İçeri girer, İçerdekiler, saygı ve hayranlıkla geri geri çekilirler. Halil bir boy yürür. Geriye döner, bir kaç adım atar, tam kahvenin orta yerinde dikilir, durur. Askerlerini teftiş eden bir kumandan edasına bürünmüştür. Hepsini tek tek süzer. ~~Sakin tonda~~)
~~Hep kurdun üstüne mi söz edeceksiniz? Anladık: genç kurtauş, kuyruğu biçimliymiş, gözleri parlakmış... peki, ben? Ben neyim, ha? Neymişim ben? Yok postun içine saman doldurmuşum, yok kart kurtları bekliyormuşum, yok aklıma peynir ekmekle yemişim... (Kalabalıkta tıs yoktur) Ulan millet, konuşsanıza! Heyy! Size diyorum! O ekmek küreği gibi dilleriniz kıçınıza mı kaçtı? (Etrafındakilerden birisinin yakasını kavrar) Ha, kıçınıza mı kaçtı? (Onu bırakır, başka birinin yakasına yapışır) Ulan mezarlık taşı mısınız? Hüvelbaki misiniz be?~~
(Uzunlamasına bir gider, bir gelir. Bir sandalya çeker, sağlamca oturur. Yüzü seyirciden yanadır. Kör Bekir'in yüzüne bakmaksızın) Ulan Kör!
- KÖR BEKİR : (Sağ elini göğsü üstüne koyup, yarı eğik) Buyur Ağa!
- HALİL : Godoş arkadaşın nerede?
- KÖR BEKİR : Savaştı gitti. Yüzüne bakacak hâli mi kaldı?
- HALİL : Senin?
- KÖR BEKİR : Bize ne bakarsın Ağa. Bizinkisi lâfa çanak tutmak. İçimizde kötülük olmadığını sen de bilirsin.
- HALİL : (Dişlerini sıkarak) Bilirim dürzü, bilirim. Ne domuz olduğunu iyi bilirim. (Oturduğu yerden kalkar, Kör Bekir'e doğru yürür) Demek savuşup gitti, ha? Peki ama, hiç mi yüz yüze gelmeyeceğiz? ~~Ben o zaman azrail gibi onun tepesine çöküp, bir çekişte canını alıyay mıyım? Ha?~~

- NALBANT : Bre Halil Ağa! Çarkçı itinin ulu orta ürümesini mesele mi ediyorsun? Onunki, boş küpe osurmak, kuru sıkı atmak. Bağısla² cahilliğini...⁴
- HALİL : Peki... Şimdilik öyle olsun. Biz helva demesini de biliriz, hevla demesini de. Hele şu kurdun hesabını bir göreyim, sonra sıra onun. Elinden kurtulacağını sanıyorsa, yanılıyor.
- OCAKÇI : Eee, Ağa, ne yapacaksın şimdi?
- HALİL : Neyi ne yapacağım?
- OCAKÇI : Kurdu?
- HALİL : (Gözlerinde bir it oğlu it ışık yanar) Güzel bir oyun oynayacağım.
- 1.ADAM : Öldürecek misin?
- HALİL : Yok.
- 2.ADAM : Vuracak mısınız?
- HALİL : Yok dedik ya...
- 2.DELİKANLI : İtlere bırak, parçalasınlar...
- NALBANT : Günah değil mi? Eli ayağı bağlı hayvan, itlere bırakılır mı?
- 1.DELİKANLI : En iyisi Attar Muharrem'den azıcık sıçan otu, azıcık süblime alın, ete beleyip, kurda yedirin. Dakkasında kıkırdar!
- OCAKÇI : Haydi oradan şebek! Kıkırdarmış... Senin sıçan otun, solucanı bile öldürmüyor.
- ÇAVUŞ (1. Delikanlı'ya) Ocakçı doğru söylüyor. (Orta'ya) Eskinin sıçan otları olsa, neyse ne... Şimdikiler oyuncak gibi bir şey canım...
1. ADAM : (Halil'e) Bir çuvalın içine koyup, dağdan aşağı yuvarla gitsin...
- HALİL : (Ortaya) Susun be! Tasası size mi düştü? Yakalamaya gelince hiç biriniz yardım etmiyor, kıyı bucak kaçıp alay ediyordunuz. Akıl vermiye gelince hepiniz ulema kesildiniz. Sabredin biraz. Ne yapacağımı göreceksiniz şimdi. (Çırağa) Koş da, Şükrü Usta'ya sor bakalım, sabahki söylediğim şeyi yapmış mı? Alini cavuk tutsun.

Ağam bekliyor, de!

- ÇIRAK : Kuş gibi gider, kuş gibi gelirim.
2. ADAM : Derisini yüzdür, sat. İyi para eder.
1. ADAM : Hükümete teslim et. Belki bir kaç pangunot mükâfat verirler.
- OCAKÇI : Olmazsa köy köy gezdire. Şanın şerefine artar.
- KÖR BEKİR : Ben olsam kurdu bir hafta kuş südü kurabiyeye besler, sonra da kasabada ne kadar aç it, tazi, zağar varsa hepsini toplar, üstüne saldırtırım. Seyri de beş kuruşa!
2. DELİKANLI : En iyisi çingenelelere satmalı. Ayı ile birlikte şehir şehir dolatırırlar...
1. DELİKANLI : (Halil'e) Millet menfaatına İstanbul'daki müzeye hediye et. Sayende kasabamızın şerefi artar.
- HALİL : (Ötaya) Karışmayın lan benim işime! ~~Şe yapar, yaparım.~~
~~Size ne oluyor?~~
2. ADAM : Canım ne kızıyorsun Halil Ağa? Hepimiz de, senin iyiliğin için konuşuyoruz.
- HALİL : Hangi iyilik? Benim iyiliğimi düşünen, bir günden bir güne gelir, "Yahu, Halil, bir kaç gün de biz nöbet tutalım" derdi. Biz sabahaca uyku nedir, rahatlık nedir bilmezken, siz karılarınızın koynunda fosur fosur uyuyordunuz. Şimdi de kalkmış, iyilikten söz ediyorsunuz.
- ÇIRAK : (Nefes nefese içeri girer) ~~Aha... getirdim...~~ Buyur Ağa. (Elindekini Halil'e verir. Bu, üstüne küçük çingirâklar takılmış demir bir halkadır)
- HALİL : (Alır, gözden geçirir) Kavi yapmış mı?
- ÇIRAK : Kavi de söz mü? Evlâdiyelik, dedi.
- HALİL : Güzeel... (Halkayı bir iki şingırtatır. Kapıya doğru konuşur) Bu şingırtıyla ahırlara girip bir daha koyun boğ da, göreyim seni. Şingırtını tâ

~~beş yüz metreden~~ duyarlar. Duyar duymaz da, millet tedbirini alır. Sen de deli gelinler gibi şingır şingır ortada kalırsın. Yaaa... oğlum kurt efendi... İşte böyle... El mi yaman demişler, bey mi? ~~İlle de~~ ~~et~~. Buna da Zilli'nin Halil oyunu derler ki, daha hiç bir kitap yazmamıştır.

1. ADAM : (Kör'ü kıyıya çeker. Usulca) ~~Bu nasıl bir fersah~~ ~~canı?~~ Kurdun boynuna zilli halkayı takip dağa salacak.
- KÖR BEKİR : (Usulca) He yahu... Amma da akıl var bu herifte...
2. ADAM : (Kör Bekir'e) Sen şuna düpe düz öç alma desene...
- KÖR BEKİR : (1. Adam'a) Böyle zalımlık olmaz canım.
- NALBANT : (Halil'e) Yapma be, Halil Ağa. Öldür daha iyi.
- ÇAVUŞ : Müftü Efendiye bir danışsan... Acab cevaz verir mi ki?
- NALBANT : He ya... Sen bilirsin ama, girme şu pis hayvanın günahına.
- ÇAVUŞ : Düpe düz rızkını kesiyorsun, Ağa. Allah ne der, sonra!
- NALBANT : Yarın bunun hesabı kitabı senden sorulur.
(Halil kapıya doğru bir adım atar)
- ÇAVUŞ : (Önünü keser) Dünyada en büyük günah, hayvan da olsa, birinin rızkını kesmektir.
- NALBANT : (Halil'in kolunu yumuşakça tutar) Gel, sen bu işten vazgeç.
- HALİL : (Kararlı bir sesle) Öte durun, karışman işime. (Elinde halka, sert adımlarla dışarı çıkar. İçerdekiler yine kapıya, pencereye üşüşürler... Halil'in sesi uzaktan gelir) Irıza! Durmuş! Kurdun başını şöyle azıcık havaya kaldırın! Biraz daha... nah... tutun işte öyle... tamam... Oldu. Geçirdim boynuna. Yağlı ip gibi. Yunus, sen de şu ipleri çözöver... Çocuklar siz de yardım edin! Çabuk olun biraz... Çabuk be!... Ben burunsalı çıkartıyorum. Tamam mı? Yunus! Sen şu çocuk çocuğu bir yana dağıt! Size de bir yana sıvışın!
1. ADAM : (Çok heyecanlı) ~~Burunsalı~~ Ağzından taşmayı aldı. Yağlı ipleri çözdü
2. ADAM : (Aynı tonda) ~~Aldı vallaha!~~ Çingirvâği taktı.

Ağzundan burunsalı çıkardı.

1. DELİKANLI : (Aynı tonda) ~~Kurdun ipleri de çözüktü.~~ Bu kurt sıçrayıp, Halil Ağa'yı bir ağız ederse, yeridir.

ÇIRAK : (Çok heyecanlı) Anaaaamm... kıpırdadı. Kurt kıpırdadı yahu! Halil Ağa'yı kapacak.

NALBANT : Bu adamdaki, nasıl bir yürek yahu?

2. DELİKANLI : Bakın bakın... Altıpatlarını çekti.

KÖR BEKİR : ~~Çekti yahu...~~ O da kurdun niyetini anladı.

OCAKÇI : Bakın, bakın, kurt nasıl gerildi.

2. DELİKANLI : Üstüne atılacak...

ÇAVUŞ : Yahu göz göre göre herifi parçalayacak. Yardımına koşsak...

2. ADAM : Eli tetikte. Kurdun kafasını barutla tütüleyecek.

1. ADAM : Birbirlerine deli deli bakıyorlar.

OCAKÇI : ~~Araçlarında üç adimlik mesafe var yok.~~

ÇIRAK : (Korkuyla bağırır) Ananının!... Kurt sıçradı.

(Bir uğultu, bir dalgalanma... Karma karışık sesler... Kapıdan, pencereden dışarıya fırlayanlar olur...)

1. ADAM : Kaçıyor lan... vallaha kaçıyor... kurt kaçtı be!

2. ADAM : Köşeyi döndü bile... vay anasını...

1. ADAM : Tüh be! Nasıl kaçtı?

KÖR BEKİR : He ya... Şoncağız zağarlar bile bundan yürekli olur.

1. ADAM : Tüh be! Tüh be!

2. ADAM : Biz de sandık ki...

KÖR BEKİR : Halil Ağa'yı seme koyunlar gibi...

OCAKÇI : Parçalayacak değil mi? Halil Ağa'da kendini parçalatacak göz var mı? (Ocaklığa girer)

NALBANT : ~~Bu yana, kahveye geliyor...~~

(Bir kaç ses birden: "Yol açın!... Kapının önünden çekilin!... Kıyıya durun!..." Önde Halil, arkada Yunus, daha arkada iki oğlu mağrur ve muzaffer girerler. Halil ön masalardan birinin yanına kadar yürür)

- ÇIRAK : (Koşar, altına sandalya sürer. Saygılı ve hayran)
Ne emreden Ağa? Çay mı, kahve mi?
- HALİL : (Ayak ayak üstüne atar. Gümüş tabakasını çıkartır,
sigara sarar) Kahve! Ama, söyle o ocakçı olan
ustana, ebesinin abdest suyuna benzetmesin.
- ÇIRAK : (Ocaklığa doğru bağırır) Kahve biiirrr! Okkalı
olsuuuumnn!...

PERDE

II. BÖLÜM

7. TABLO

ANLATICI : (Perdenin önünde) İşte böyle... Gördüğümüz gibi Halil Ağa kurdun boynuna zilli halkayı takıp, dağa salıverdi. O gün kasaba yerinden oynadı. Gerçi kasaba dağlık bir yerdeydi, kışı meşhurdu, bu yüzden çoğu kurt görmüştü, görmüştü ama, bu kurt, başka kurttu. Bu Halil Ağa'nın kurduydum. Hattâ biraz da kendilerinin, yani meraklarının, dedikodularının kurduydum.

Kimi Halil Ağa'yı haklı buldu, kimi haksız. Ama haksız bulanlar çoğunlukta idi. İnsanoğluna yakışır bir şey değildi bu. Ayıptı, günahı. Hayvan da olsa, bir yaratığın rızkını kesmek, insanoğlunun harcı değildi.

Halil Ağa, ilkin söylenenlere aldırmadı, duymamazlıktan geldi. Hattâ bir vakit başını dikip, yere sertçe basarak çarşı pazar dolaştı, durdu. Durdu ama, kasabalının davranışı da gün güne değişti. Merhabasına candan karşılık alamıyordu. Eski itibarı kalmamıştı artık.

Biliyorsunuz, Çarkçı, kurdun yakalandığı gün savuşup gitti. Doğrusu, savuşup gitmekle de akıllılık etti. Bir hafta ortalıkta görünmedi. Halil Ağa da, ilk günlerin kızgınlığı geçtikten sonra, pek üstüne düşmedi. Çarkçı paçayı kurtarmıştı. Herif üstelik eflenmeye de başladı. Sağda solda Halil Ağa'nın ardından ileri geri konuşuyordu. Kasabalının kendinden yana olduğunu biliyordu. Daha doğrusu, kendinden yana değil de, Halil Ağa'dan yana olmadığını biliyordu. Sizin anlayacağınız, kasabaliya önder olmuş, ali kiran baş kesen kesilmişti.

Kurda gelince... Bir vakit encamı bilinmedi. Bir tarafta açlıktan ölmüştü zaar. ~~ama bir gece~~, puslu bir ayın gökte kayıp gittiği soğuk bir gece, kasaba halkı korkunç bir sesle uykularından uyandı ~~bir~~ ~~bir~~

Bu bir kurdun ulumasıydı.

~~kurt boğuk boğuk uluyordu.~~ Akla ilk gelen Halil Ağa'nın kurduydur. Sabahleyin herkes birbirinden sordu; kurdun ulumasını duymayan kalmamıştı. O geceden sonra Halil Ağa'nın yüreğinin başına bir ateş düştü.

Bir kaç gün sonra yeniden aynı sesi duydular. Ses bu sefer daha yakından, daha kuvvetli geliyordu: ağlamaklı, bulanık, kül rengi bir ses aya ve karlı geceye karşı haykırıyor, yeri göğü tirmalıyordu. Duyanlar tedirgin oldular, dua mırıldandılar, cigara yaktılar.

Artık kurdun uluması sık sık duyulur oldu.

Bir gece, evi dağın eteğinde olan ~~yoksul~~ bir kasabalı kapısının dışında bir zil sesi işitti. Kapıyı arayıp dışarı baktı: karanlığın içinde bir çift aç göz çira gibi yanıyordu. Halil Ağa'nın kurduydur.

Sonra... Sonrasını artık söyleyeyim. Nasıl olsa öğreneceksiniz.

(Perdenin önünden çekilir)

Çırak - Sonra ?

(Kör bekir verir)

(Bir ay sonra. Kahve. Öğleden sonra. Kör Bekir tek başına, orta masaların birinde iskambil falı açmaktadır. Çavuş, köşe masaların birinde pencereden dışarıya dalıp, gitmiş. Ocakçı, Çırak. Gramafonda bir türkü. Konuşmalar başlayınca türkü biter.)

KÖR BEKİR : (Fal için masaya yaydığı kâğıtları şıpın işi toplar, afilla bir fiçimde karar. Yeniden fal açarken, Çavuş'a) Çavuş!

ÇAVUŞ : (Gözleri pencerede. Dalgın) Ha?...

KÖR BEKİR : (Çavuş'a bakmadan) Dalıp gitmişsin.... (Bakarak) Ne o, Karadeniz'de gemilerin mi battı?

ÇAVUŞ : (Anlamaz) Ne gemisi?

KÖR BEKİR : (İki kartın yerini değiştirir. Kendi kendine) Kupa kızı... Kara maça oğlanını da bulursak, bu sıra tamam. (Yeniden iki kartın yerini değiştirirken) Harp gemilerin, harp.

ÇAVUŞ : (Ayılır) Tuzun kuru senin. Eğlenecek adam arıyorsun.

KÖR BEKİR : (Bir kaç kâğıt çeker. Aradığını bulamaz. Elindeki kâğıtları masanın üstüne bırakıp, sandalyasının arkasına yaslanır) Ayıp ettin Çavuş... İki yarenlik edelim dedik, hemen kötüye çektin.

ÇAVUŞ : Eğriye mi konuşursun, doğruya mı? Bilinmez ki...

KÖR BEKİR : Kara kara düşünüyordun da... hani bir derdin mi var dedim?

ÇAVUŞ : Ne derdi... dalmışım işte.

KÖR BEKİR : Böyle dalıp dalıp gitmeler pek hayra alâmet degildir.

ÇAVUŞ : İlle de bir sebep mi aramak gerek? Sen dalıp gitmez misin hiç?

KÖR BEKİR : Kumarda para kaybedersem... O zaman alır beni bir düşünce: "Ulan oğlum, Kör" derim, kendi kendime, "şimdi ne halt edeceksin? Cebinde kırk para kalmadı. Kimden borç harç edip de, yeniden kumarın başına

Kör bekir — Var mısun ?

- 50 -

“ökeceksin?” diye düşüncelere dalarım ki, deryalara dalarım.

- ÇAVUŞ : Aklın fikrin kumarda. Allah ıslah etsin.
- KÖR BEKİR : Amiin! Cümlemizi!...
- ÇAVUŞ : Şu kasabada senden başka kumar düşkünü var mı ki, cümlemizi diyorsun?
- KÖR BEKİR : Canım yalnız kumar için mi? Başı dertte olan çokkk...
- ÇAVUŞ : Kim meselâ?
- KÖR BEKİR : (Zihninden isim arayarak) Meselâ... ~~meselâ~~... (Bulur) Meselâ Halil Ağa.
- ÇAVUŞ : Halil Ağa'nın durumu başka.
- KÖR BEKİR : Sen ne diyorsun Çavuş. Herif bir ayın içinde kötüledi, gitti. Ne zaman görsen surgubat gibi düşünüyor.
- ÇAVUŞ : Kendi kabahatı. Adam yerine koymadı bizi. Sözümüzü dinleseydi...
- KÖR BEKİR : "Şu işi, nasıl etsek de, düzeltsek" diye ona buna gizli gizli dert yanıyormuş.
- ÇAVUŞ : İş işten geçtikten sonra...
- KÖR BEKİR : Bak gör, bu gidişle dert maraz sahibi olup da, yataklara düşmezse, ben de adam değilim.
- ÇAVUŞ : Bunun babası da deli herifin biriydi. ~~Ben son sıralarına yetiştim.~~ (Susku) Yağız bir atı vardı. At mı ki, küheylân. ~~Basına kara bir kalpak geçirirdi. Belinde bir alaman çıplığı, elinde gümüşten bir kamçı. Atı çarşının alt başından koğdurur, çarşının ortasından yel gibi geçip giderdi.~~
- KÖR BEKİR : ~~Koru neydi peki?~~
- ÇAVUŞ : ~~Bedik ya, delinin biriydi.~~ (Susku) Hiç unutmam, bir gün meydanın orada duruyordum. Baktım, yine atı koğdurmuş, geliyor. Sağa sola kaçıştık. At tam çarşının ortasında zink diye durmasın mı? Seninki atı bir iki mahmuzladıysa da, fayda etmedi. At götün götün zorluyordu. Bu sefer bastı kamçıyı, verdi mahmuzunu!

~~Töbe! At geberiyar da, bir adım atmıyordu ileriye. At inad ettikçe, bu bastı mahmuzu. Atın karnı al kana belendi.~~

- KÖR BEKİR : İnatta atın da, heriften aşağı kalır tarafı yokmuş...
- ÇAVUŞ : Meğer karşı dükkânın önüne satılık bir ayna koymuşlar. At o sebebe ürkmüş. Hemen bir iki kişi koşup aynayı kaldırdılar. Seninki, eğilip atın kulağına bir şeyler fısladı, ardından da mahmuzladı. At yine kıpırdamadı. Bunun üzerine kudurdu herif! Atı nasıl kamçılıyor, nasıl mahmuzluyor... At da geberip bir adım atmıyor ileriye! Sanırsın heykel taşı! Neyse, yaşını başını almış bir kaç kişi "Yapma, etme... ürktü biyol" diyerek herifi güç belâ yola getirdiler. O da atın başını çevirip, arka yoldan gitti.
- KÖR BEKİR : (Boynunu bükerek) Bak, bunu duymamıştım işte...
- ÇAVUŞ : Dahası var. Seninki o kızgınlıkla atı tarlalara aşağı sürüyor... koğdur babam, koğdur; koğdur babam, koğdur... Tam gün batıncaya kadar. At kan tere batıyor, iflâhı kesiliyor.
- KÖR BEKİR : Pes be!
- ÇAVUŞ : ~~Bununla yetinse, öp de başına koy!~~ ^{Seninki} Atı ahıra çektikten sonra, hırsını alamayıp, eline geçirdiği bir sopa ile girişiyor ata: yen mi yemen mi, yen mi yemen mi... Neymiş, at, efendiyi çarşının ortasında rezil malamat etmiş...
- KÖR BEKİR : (Kızgın) Ulan hayvan bu be! Eli günü anlar mı, bre deyyus?
- ÇAVUŞ : At üç gün sonra öldü. O zaman hatasını anladı. Atın ardından yandı yakıldı. ~~Sokaklarında danalar gibi bürdü, aylarca yan tuttu.~~
- KÖR BEKİR : Demek ki, bu Halil Ağa sülâlesi evvel eski hayvanat milletine karşı deve kini güdüyorlar.

(Yunus girer. Sirtında, Halil'in mükâfat olarak diktirdiği kaba ^{verli} kumaştan bir elbise. Başında, aynı kumaştan yapılmış altı parça bir kasket, ayağında gıcır gıcır bir çift cizlaved marka lastik ayakkabı. Kel-

leyi kulağı düzmüştür. Sağına soluna bakınır. Kahvenin ortasına kadar yürür).

- YUNUS : (Ortaya) Merhaba ağalar!
- ÇAVUŞ : Merhaba!
- KÖR BEKİR : Merhaba kocaoğlan!
- YUNUS : (Peykeye doğru gider. Çavuş gülümsüyerek ardından bakar. Yunus, lastiklerini çıkarır; bir dizini altına alarak, peykenin baş köşesine kurulur. Ayakkabılarını çıkardığı yerden alıp, yanına kor. Başını azıcık eğerek etrafa bakınır. Bu haliyle, sivri bir kayanın üstüne tünemiş, kabarık ve aptal bir akbabayı andırır. Yanına gelen Çırağa) İyi bir çay.
- ÇIRAK : (Ocaklığa bağıırır) Çay biirrr! Sağlam olsun!
- Kör Bekir : (Şaka yollu) Artık adam oldun da, kahveye çıkıyorsun, ha?
- YUNUS : (Sırıtarak) Eh, müsaadenle ~~Çavuş~~ ^{Kör Bekir Ağa Dayı.}
- ÇAVUŞ : Güvey gibi de giydimişsin. Bakıyorum da, ~~kelle kulak yerinde.~~
- YUNUS : (Giyimini kuşamını süzer) Eh... emeğimizin karşılığı. O kadar da olsun gayri.
(Çırak çayını getirir. Yunus çay bardağını iki eliyle tutup, şakır şakır karıştırır.)
- KÖR BEKİR : Yavaş ulan! Yavaş! Hiç mi ömründe çay karıştırmadın? Bir işiden de mektep zili sanacak!
- YUNUS : (Utanır. Çayı hiç ses çıkarmadan karıştırmaya başlar)
- KÖR BEKİR : Haşşöyle! Kibarlık öğren biraz.
- YUNUS : (Sırıtır. Bardağı yumuşak bir hareketle tabağın yanına kor. Sonra çaydan "Höörrett!" diye bir yudum alır)
- KÖR BEKİR : Ohaaaa!... O nasıl çay içiş lan öyle, kömüş gibi?
- YUNUS : (Elinde çay bardağı, ürkek ürkek Kör Bekir'e bakar. Bir an bardağı ağzına kadar götürür, ama içmiye cesaret edemez. Aynı hareketi bir daha yapar. Sonra Çavuş'a bakar dostça)
- ÇAVUŞ : (Kör Bekir'e) Üsteleme o kadar canım. ~~Alt tarafta~~
~~Menşesini Yunus iste...~~

- KÖR BEKİR : Kahveye çıkmak kolay mı? Her şeyin bir usulü var. Dağa oduna çıkılır gibi kahveye çıkılır mı?
- YUNUS : (Fırsattan istifade höpürtülü bir yudum daha alır)
- KÖR BEKİR : (Ellerini açarak, boynunu bükerek) Herif haza çam yarması.
- ÇAVUŞ : (Kör Bekir'e) Seninki de gayretkeşlik mi, ne? Otuz yıllık ~~Yunus~~ Yunus'a bir çarpıda yol erkân öğretmeye kalkıyorsun.
- KÖR BEKİR : (Çavuş'a) Doğru. (Yunus'u göstererek) Şunun güzelliğine bak, allahesen!
- ÇAVUŞ : (Yarı ciddi, yarı alay) Nesi varmış? Arslan gibi yiğit.
- KÖR BEKİR : Ayı gibi demiye dilin varmıyor, ellâhem. (Yunus'a) O yüreğine tükürdüğümün kurdu, senin bir tarafını kapıp kaçmalıydı ki, bir işe yarasın.
- YUNUS : Bakıyorum da, bizi hiç adam yerine koymuyorsun Kör Bekir Dayı.
- KÖR BEKİR : Sen kendini nufustan mı sayıyorsun, lan?
- YUNUS : (Hafiften kabarak) Elbette! Bugüne bu gün kurt yakalamış adamız. Sağda solda nımız söyleniyor.
- KÖR BEKİR : (Alay ederek) Desene Köroğlu'nu da geçtin. Yakında çevre dağları tutup, ortalığı haraca kesersen, hiç sağlamam.
- YUNUS : O kadar da uzun boylu değil, Kör Bekir dayı! Ama, bu ün bize bir vakit yeter. (Boş bulunup çaydan höpürtülü bir yudum alır)
- KÖR BEKİR : (Yekindir) Ulan bir daha höpürdet, şart olsun keserim seni!
- YUNUS : (Sağ dizinin üstünden kalkıp, sol dizinin üstüne oturur)
- ÇARKÇI : (Ocaklığın deliğinden başını uzatır. Kör Bekir'e) Yine kimi kesiyorsun, Kör? Bakıyorum da kasaplığın üstünde.
- KÖR BEKİR : (Yunus'u göstererek) Yahu, şu boru boku doldurmayın kahveye. Höpürtüden iki satır lâf edemiyoruz şurada.
- OCAKÇI : Burası kahve oğlum. Kesesine güvenen gelir.
- KÖR BEKİR : Cebine para girsin de senin, isterse it köpek dolsun içe!
- OCAKÇI : İmaret tekkesi mi sandın burayı? Elbet para girecek.

- ÇAVUŞ : (Yunus'a) Ağan nerede? Çoktandır görünmüyor hiç?
- YUNUS : Ben gelirken evdeydi. Mala yoz döküyordu.
- ÇAVUŞ : Mala davara sen bakmıyor musun?
- YUNUS : Ben izinliyim bugün. Foturaf çektireceğim de...
- ÇAVUŞ : Ne foturafı?
- YUNUS : Hatıra foturafı.
- ÇAVUŞ : Demek bu giyim kuşam foturafın aşkına, ha?
- YUNUS : (Sırıtır) He ya... Çektirmişken emaçer bir şey olsun bari, dedim.
- KÖR BEKİR : (Ocakçı'ya) Görüyor musun, Ocakçı? Millet artık adam oldu da, hatıra foturafları çektiriyor.
- OCAKÇI : Devir değişti, bre ~~Kör~~! Dünyaya şimdi gelmek varmış ama, ne fayda... bizden geçti.
- ÇIRAK : (Yunus'a) Keşke akıl edip de, kurdu yakaladığınız zaman çektirseydiniz.
- YUNUS : (Sevinçle) Hay ağzını öpeyim, Çıracak Kardeş... Daha o sabah Halil Ağa'ya söyledim. (Otekilere) "Ağa, kurdu salıvermeden önce, şurdan Foturafçı Hurşit'e haber göndersek de, sen, ben, bir de oğulların kurtla şöyle emaçer bir foturaf aldırarsak... hani hatıra neyin olur..." (Üzgün) Üstüme öyle bir yürüyüş yürüdü ki, söylediğime pişman oldum.
- ÇAVUŞ : (Gülerek) Neyse... iştahını başka sefere sakla.
(Çarkçı, 1. Adam ve 2. Adam girerler. Çavuş'u, Kör Bekir'i selâmlarlar. 1. ve 2. Adam, yakın masalardan birisine otururlar.)
- ÇARKÇI : (Ayakta. Yunus'u görür) Ne o lan? Çoban köpeği gibi baş köşeye kurulmuşsun öyle?
- YUNUS : (Elindeki bardağı gösterir. Safça) Hiçç... çay içiyorum.
- ÇARKÇI : Zıkkımın pekini iç!
- YUNUS : Bizinkisi para değil mi, Çarkçı?

- ÇARKÇI : (Öfkesini tutarak) Hih... şuna bak! Çarkçıymış... Ulan seninle beraber askerlik mi yaptık da, bize sade suya Çarkçı diyorsun?
- YUNUS : Bunda alınacak ne var, Çarkçı? Yiğit dediğin namıyla anılır.
- ÇARKÇI : (Yunus'un üstüne yürür) Kalk bakayım oradan, ayı oğlu ayı! Baş köşeye kurulmuş, lûgat paralıyor. Yallah! (Yunus kalkar, ayakkabılarını eline alır) Daha duruyor be! Yürüsene ulan!
(Yunus çıkar)
- OCAKÇI : (Çarkçı'ya ve Kör Bekir'e) Ulan bırakmadınız ki, elin garibi bir bardak çayını ağız tadıyla içsin. İkiniz iki taraftan şamar oğlanına çevirdiniz.
- ÇARKÇI : (Boş bir masaya oturur) Bu heriflere göz açtırmıyacaksın ~~bir vakit~~. Burunlarını kıracaksın.
- KÖR BEKİR : Doğru söylüyor Çarkçı. Bunların vaktiyle kırmazsan burunlarını, önlerinden geçemezsin sonra.
- OCAKÇI : Sizin yaptığınıza "Merkebe gücü yetmeyip de, hırsını palandan alma" derler.
- ÇARKÇI : Merkebin ortalarda görüldüğü yok ki...
1. ADAM : Kıyı bucak kaçıyor. (Ocakçı'ya) O günden bu yana kaç kere geldi kahveye?
- OCAKÇI : Geldi üç dört kere.
2. ADAM : Ya sabahleyin erkenden, ya da gece geç vakit, herkes evince dağıldıktan sonra.
- OCAKÇI : Çekiniyor demeye mi getiriyorsun?
2. ADAM : Gayrı orasını bilmem.
- ÇAVUŞ : Halil Ağa çekinmiye çekinmez. Belki sıkılıyordur.
1. ADAM : Kasabadan göçüp gitmek istiyormuş.
- KÖR BEKİR : O lâf benim de kulağıma çalındı.
1. ADAM : Evini satılığa çıkarmış. Ucuz pahalı demeyip verecekmiş. Satar satmaz da, tası tarağı toplayıp başka yere gidecekmiş.

- ÇAVUŞ : Yalandır. Hiç insan bir kurt uğruna şunca yıllık yurdunu yuvasını dağıtır mı?
1. ADAM : Kredosu düştü gayri. Kimsenin sayıp sevdiği yok ki... Ne yapsın?
- ÇARKÇI : Çıksın çarşının ortasına: "millet" desin, "yanıldık, şaştık, bir halt ettik. Yüzünüze bakacak halim yok. Gayri insafınıza sığındım."
- KÖR BEKİR : Ölse demez.
- ÇARKÇI : Niye?
- KÖR BEKİR : O milletin içinde sen de varsın da, ondan.
- ÇARKÇI : (Efelenir) Canım, mesele benimle bitecekse, ben bağış-larım, olur biter.
- OCAKÇI : (Ocaklığın aşağısından çıkıp, Çarkçı'nın önüne dikilir) Vay dinine yandıgımın dünyası be! Ulan daha bir ay öncesi kaçacak delik arıyordun, şimdi kalkmış, padişah gibi adam bağışlıyorsun.
- ÇARKÇI : Kaçtıgımızı nereden çıkardın?
- OCAKÇI : Peki, neredeydin?
- ÇARKÇI : Yakın köylerin değirmenlerini dolaştım. Değirmenlerin çarkları bozulmuştu da...
- OCAKÇI : Çocuk mu kandırıyorsun? Kara kışın ortasında değirmen çalışır mı hiç? Arklar silme buzdur şimdi. Partalı bırak da, doğruyu söyle.
- ÇARKÇI : (Bozuntuya vermez) Farzet ki, kaçtık. Ne olmuş yani? (Susku) Yaptığı işi doğru buluyor musun?
- OCAKÇI : O ayrı mesele.
- ÇARKÇI : Gördün mü ya...
- KÖR BEKİR : Sen olsan kurdu zilli halkayla dağa salar mıydın?
- OCAKÇI : Benim ^{vicdanım} ~~şeyim~~ böyle bir şeyi kaldırmaz.
(Ocaklığa gider)
1. ADAM : Üç gün önce kurt yine kasabaya inmiş.
- ÇAVUŞ : Yalandır.
1. ADAM : Ne yalanı yahu! Şingirtisini taa ~~beş yüz metreden~~ ^{bir fersaktan} işitmişler.

2. ADAM : Açlıktan geberip gitmedi de... bu nasıl bir hayvanmış, canım?
- KÖR BEKİR : Anlaşılan dayanıklı ~~bir~~ hayvanmış. Onun yerine başka bir yaratık olsaydı, şimdiye nalları çoktan dikmişti.
2. ADAM : Demek ki, açlığa idmanlı. Ve de gayetin sabırlı. Bellen ki, Hazreti Eyüp sabrı.
- ÇAVUŞ : Yaradan, yarattığının rızkını eksik etmez bir vakit. Hazreti Süleyman Efendimiz, cümle hayvanatın dilinden anladığından, bir tarihte bu kurt milletiyle de konuşmuş. Demiş ki: "Ya kurt! Niye bu kadar haris-sin?" Kurt ta: "Ya Süleyman! Hiç sabrımı sormuyorsun?" demiş. Yaniya...
- KÖR BEKİR : Çavuş, bu meseli uydurdun mu, ne?
- ÇAVUŞ : Ne uydurması? Kitap yazıyor, kitap. (Burnundan güler) Desene kitabı ne bileceksin, sen. Sana varsa kumar, yoksa kumar.
- KÖR BEKİR : Bizim de biraz mürekkep yalamışlığımız var. Biz de bir kaç kitap okuduk vaktiyle, ama, bu senin anlat-tığın mesele raslamadık.
- ÇAVUŞ : Benim dediğim eski kitaplar... Sen o kitapları nerden bileceksin... Eskinin kitapları gibi var mıydı, hiç? Şimdikiler oyuncak gibi bir şey.
- ÇARKÇI : Peki, senin o eski kitaplar, kurdun boynuna zilli halkayı takıp da, kurdu dağa salanlar için bir beyit düşürmüyor mu?
- ÇAVUŞ : Bunu bilmek için kitaba ne hacet? Mesele meydanda: rezillik.
1. ADAM : Geçenlerde vilâyetten iki kişi gelmişti.... Herifler ne diyorlardı, biliyor musunuz? "Yahu, sizin deli Halil ne yapmış öyle? Devri Yusuftan beri böyle bir ne işidilmiş, ne de duyulmuştur. Aklından zoru mu var bu herifin?" Sizin anlayacağınız herifin ünü vilâyetlere kadar yayılmış.
- ~~Çarkçı~~ : Kasabanın adını da bok etti.
1. ADAM : Bundan sonra kasabaya "Kurtlu Kasaba" derlerse hiç şaşmam.

- KÖR BEKİR : Zilli deseler, daha bir yakışır.
2. ADAM : Bu iş çok kötü oldu, canım. Tüm kasabalının şerefini iki paralık etti bu herif.
- ÇAVUŞ : ~~Gayri ne deseniz boş. Olan oldu bir kez. O da yaptığına it gibi pişman oldu ya... Şaşırdı demek.~~
- ÇARKÇI : Ulan Çevuş! İlle de bir punduna getirip, şu herifin kötü yanını kapamak istersin. Şaşırmış... Ne şaşırması? Keyfinden dört köşe oluyordu.
- KÖR BEKİR : Derebeyliğini ilân etmişti. Cümle köylere ferman okutuyordu be!
- ÇARKÇI : Şimdi? Şimdi evinden dışarı çıkamıyor. Çarşıya pazara arka yollardan gidip geliyor. (Kalkar. Bir iki yürür. Kapıya yakın bir yere dikilir, durur) Defolup gitsin bu kasabadan. Eğer bir parça insan tarafı kalmışsa, bugünden tezi yok, çeker gider bu kasabadan. (Yüksek tonda) ~~Anna utanmaz herifmiş, ha!~~
- KÖR BEKİR : ~~Ar hayz damarı çatlamış herifin.~~
- ÇARKÇI : ~~Vicdan namına bir şey arama!~~ İnsanda bir parça Allah korkusu olur. Bu tekmil dinsiz imansız. Elin naçar hayvanını zilli halka ile dağa salmanın hangi kitapta yeri var? Erkekliğe sığar mı bu?
- HALİL : (Başında kürklü şapkası, sırtında gocuğu girer. Millet biribirine bakar, sonra umursamamazlıktan gelirler. Halil, bir an duraklar, gerisin geriye gitmek ister, vazgeçer, köşe masalardan birisine oturur. Tabakasını çıkartıp, cigara sarar. Gözlerinin altından kahvedekileri süzer. İsteksizce yanına yaklaşan Çırağa) Kahve.
- ÇIRAK : (İsteksizce bağırır) Kahve biliir!...
- HALİL : (Cigarasını kavlı şakmağıyla ateşler. Bir iki nefes alır. Sakin bir tonda) Sesin ta pulcunun köşeden duyuluyordu, Çarkçı...
- ÇARKÇI : (Ayağının biri bir iskemle üstünde, dikildiği yerden ötekilere) Hıh... Bu dinine yandığının kasabasinda konuşmak da yasak oldu zaar. Bundan böyle ağızımızı santimle açacağız anlaşılın.
- HALİL : (Sakin tonda) Öyle bir şey demedik, Çarkçı. Sesin

dışardan işitiliyordu da...

- ÇARKÇI : (Halil'e döner) Bağırarak için pullu istida ile senden müsaade mi çıkartacağız?
- HALİL : (Sakin tonda) Bakıyorum da lâfı yokuşa sürüyorsun. Şu dilinin altındakini çıkar da, biz de anlayalım.
- ÇARKÇI : Bizimkisi aşikâra.
- HALİL : Demek aşikâra.
- ÇARKÇI : He ya... Katakullisiz.
(Çırak kahvesini getirir. Halil kahveden bir yudum alır. Almasıyla yüzünü ekşitmesi bir olur)
- HALİL : (Çırağa) Ulan bu nasıl kahve böyle? Çapanoğlunun abdest suyu!
- ÇIRAK : (Ocakçıyı gösterir) Ona söyle!
- OCAKÇI : (Ocaklığın deliğinden) Beğenemedin mi, Ağa?
- HALİL : Beğenilecek hali mi var? Sade su!
- OCAKÇI : Eh... Elimizden bu kadarı geliyor.
- HALİL : (Sakin tonda) İtlik etme, Ocakçı!
- OCAKÇI : Her söylenen kahveyi okkalı yaparsak, ohooo... Sermayeyi kediye yükleriz sonra.
- HALİL : (Çırağa) Al ulan, al şu fincanı. Zaten bu kahvenin tadı kaçtı.
(Çırak, fincanı alır)
- OCAKÇI : Mermerli kahveye gitseydin. Çapar Davut taveli kahve yapıyormuş.
- HALİL : (Sert) Kes be! Kimin taveli kahve yaptığını soran olmadı senden.
- ÇAVUŞ : (Havayı yumuşatmak bahanesiyle) Yunus buradaydı demin. Giyinmiş, kuşanmış. Sanırsın taze güveyi.
- HALİL : Bayram değil, seyran değil. Sebeb?
- ÇAVUŞ : Foturaf çektirecekmiş.
- HALİL : Ne foturafı.
- ÇAVUŞ : Hatıra foturafı.
- KÖR BEKİR : (Elindeki zarları bir iki sallayıp, masanın üstüne fırlatır) Oğlan, foturafı kurdu yakaladığınız gün

çektirecekmiş ama, hevesi kursağında kalmış.

1. ADAM : Sen istememişsin...
2. ADAM : Kötü etmişsin, ağa. İnsan bırakmaz mı, hiç? Hatıra hatıradır, canım.
- KÖR BEKİR : (Zarları atarak) Şöyle cumbul cemaat dizilirdiniz foturafçı Hürşit'in karşısına... Kurdu da ortanıza alırdınız... Kitap gibi bir şey olurdu."
- HALİL : Kör!
- KÖR BEKİR : ("Ne var?" anlamına Halil'e bakar)
- HALİL : Bırak o kemikleri elinden.
- KÖR BEKİR : (Zarları sallar, masanın üstüne yuvarlar) Niye?
- HALİL : Gıcık kapıyorum.
- KÖR BEKİR : (Kollarını açar. Otekilere) İyi vallahi!. Onu yapma, bunu yapma! (Halil'e) Ellâhem bizi sustalı maymun sandın. Hih... (Masanın üstünden zarları alır, sallar, atar. Alır bakar) Şeş-beş!... Namussuz... Başka zaman olsa gelmezsin. (Bir iki sallar avucunda, sonra afili bir şekilde masanın mermerine yuvarlar) Dübeş!... Vallahi dübeş! Çarkçı, görüyor musun dübeşi? Neye yarar, karşında kimse yok ki! (Kahvedekilere) Var mı göbeğinden atan? Önü gümüş çeyreğe, arkası yarım liraya! Haydi, yüreğinin yağına güvenen çıksın karşıma! (Sağına soluna bakınır. Sonra Halil'e bakarak) Tüh be! Koca kahvede karşıma çıkacak bir erkek yok! (Halil, elindeki tabakasını eşit aralıklarla hafifçe masaya vurmaktadır. Kör Bekir zarları yuvarlar) ~~Dübeş! Anam avradım olsun düşeş! Bıan bu nasıl iş, millet! Şeş-beş, dübeş, ardından düşeş! Şans değil, kızılır-
mak mübarek, akıyor canıs...~~

(Zarları alıp, avucunda sallar. Tam zarları yuvarlıyacağı zaman, Halil tabakasını Kör'ün kafasına fırlatır. Kör, tam zamanında eğilir, tabaka kahvenin duvarına çarpar. Ortada pis, kavga başlangıcı bir sessizlik... Herkes tetiktedir. Sessizlik uzar. Çarkçı ile Halil göz göze gelir, pis pis bakışırlar. Çarkçı oturduğu yerden kalkar,

gözlerini Halil'den ayırmadan, Kör'ün yanına kadar gelir. Kör'ün şaşkınlıktan sıkılmış sağ avucunu açıp, zarları alır. Avucunda bir iki salladıktan sonra, sert bir şekilde masanın üstüne yuvarlar. Halil oturduğu yerden kalkar. Çarkçı'ya doğru iki adım atar. Ağızlarından tek kelime çıkmadan birbirlerine deli deli bakarlar... Vurdu, vuracaklar nerdeyse. Halil umulmadık bir şekilde birden döner, yumuşak, ama güvenli adımlarla kahveden çıkar. Kahvedekiler bir an oldukları gibi kalırlar...)

ÇARKÇI

: (Halil'in çıktığı kapıya doğru) Hıh... Bizi de dağın naçar kurdu belledi akli sıra. (Yerine oturmak için döner. Tam bu sıra kapı açılır)

HALİL

: (Kapının ortasında) Çarkçı! Kolla kendini! Gözüme kurt gibi görünüyorsun.

8. TABLO

(Bir kaç gün sonra... Vakit gece yarısı... Halil'le karısının yattıkları oda. Ortada genişçe bir yer yatağı. Yatağın bir yanında Halil, bir yanında karısı yatmaktadır. Rafta fitili yarıya kadar kısılmış bir gaz lambası. Lambadan sızan ışık yatağın üstüne düşmüştür. Odadaki eşya, lambanın ışığı ile adeta büyümüş, ürpertili bir hal almıştır. Dışardan rüzgârın uğultusu duyulur. Kadın rahat bir uykudadır. Halil, korkunç bir düş görmektedir. Kulaklarında kurt ulumaları, zil şingirtmeleri, arada bir silâh sesleri... Düş gören insanların el-kol hareketleri... Soluna döner. Belli belirsiz, inlemeye benzer sesler çıkarır. Birden üstünden yorganı atıp, yatağın içinde yarı beline kadar doğrulur.)

HALİL

: (Bağırarak) Susu/ulan! Susun be! Susun! Beni diri diri mezara mı sokacaksınız?

KADIN

: (Telâşla uyanır. Uyku sersemliği ile) Ne var? Ne oluyor? Sen mi bağırdın herif?

- HALİL : He... Ben bağırdım.
- KADIN : Niye bağırdın ki? Yüreğim ağzıma geldi.
- HALİL : (Bitkin, tık nefes) Kurtlar... Kurtlar karı. Ben deyim yüz, sen de beş yüz. Bir sürü kurt. "Açılızzz!", "açılızzz!" diye bağıırıp, uykumu cehenneme çeviriyorlar. Yüzlerce kurt...
- KADIN : Sen bu gidişle aklını oynatacaksın. Ne kurdu, herif? Kapı-baca kilitli. Her taraf sıkı sıkıya kapalı. Dağ başında mısın?
- HALİL : (Biraz önce gördüğü düşü/yaşar) İyi söyledin: dağ başındayım. Kuş uçmaz, kervan geçmez bir yerdeyim. Kar, kar, kar... Kar gözlerime yağıyor sanki. Kar altındayım. Üşüyorum... ~~Her yan bembeyaz. Göz alabilirdiğine kar. Bu soğuk beyazı bir yerinden kirletecek bir kara çalı olsa bari! Yok ki!~~ Her şey beyaza kesmiş. Ama, birden bu büyük beyazlık yüzlerce karartıyla delik deşik oluyor. Nereden çıktıklarını göremediğim bir sürü kurt üstüme üstüme geliyorlar... Bir sürü aç kurt! Ağızları açık, dik kuyruklu, kara kara kurtlar... (Elinde bir silâh tutuyormuş gibi) Silâhımı bir patlatıyorum; hepsi dağılıp gidiyor. Yalnız o, en öndeki, o benim tutup da, dağa saldıgım bozkurt, dikilip kalıyor öylece. (Dikkatlice nişan alır gibi) Silâhımı tam kafasına doğrultup tetiğe basıyorum: çıt! Bu sefer ateş almıyor silâh. İşte o zaman kurt üstüme sığıyor, bir vuruşta yere yıkıyor beni. Boylu boyunca karın üstüne uzanıyorum. Kurt bağırma, tam şurama ön ayaklarını dayayıp, başlıyor ulumaya! Ağlamaklı, bulanık, kül rengi bir sesi var. Sanırsın karlı koca ova da kurtla beraber uluyor. Dağ taş bu ulumayı yankılıyor. "Öldür beni! Parçala!" diye yalvarıyorum. Hiç bir şey yapmıyor. Sadece ağlamaklı, bulanık bir sesle gökte akıp giden buzlu aya karşı uluyor!... Ağlamaklı, bulanık bir sesle. ~~Sonra ötekiler geliyor. Yüzlercesi birden...~~ Ağızları açık, dilleri dışarda... Tetiğe dokunuyorum; bu sefer patlıyor silâh. Gerisin geriye kaçıyorlar.

ortalığın yeşerip güvereceğini, çiğdemleri, beyaz kar çiçeklerini düşün. Aklına hiç bir şey gelmiyorsa, Durmuşu düşün!

HALİL : Durmuşa ne olmuş?

KADIN : Sen ne biçim babasın? Bir günden bir güne "Şu oğlan, koyun gibi gözümün içine ne bakar, durur" demez misin?

HALİL : Niye bakarmış?

KADIN : Niye bakarmış? Bir de akıllıym diye geçinirsin. Beni everin demek istiyor. Artık tohuma kaçacağım demek istiyor.

HALİL : Ben de emaçer bir şey söylüyeceksin sandım. Daha yaşı ne, başı ne?

KADIN : Yaşı ne, başı neymiş? Hih... Akranları hep evlendi. Evlendi de çoluk çocuğa karıştı. (Halil'e sokulur) Sandıkçı'nın kızına abayı yakmış ellâhem! "Ana kız! Sandıkçı'lara niye gidip gelmiyorsunuz ki?" diyor. Hani kız da öyle yabana atılacak cinsten değil. On parmağında on marifet var. Koca bir evi tek başına çekip çeviriyor. Bir hamarat ki kâfirin kızı! Vallahi tam bize göre. Onlar da verimkâr. Kızın anası, "İsteseler, bir iki demem, veririm" diyesiymiş... "Arslan gibi oğlan!" Benim için de, "Anası da evvel-eski ahbabımdır" demiş. (Kocasına iyice sokulur) Ne dersin, herif? Şimdi söz keser, baharı nişan takar, güze de düğün yaparız.

HALİL : Ulan ben ne dertteyim, sen ne derttesin be!

KADIN : (Küskün ve kızgın) Hep kendini düşün bakalım. Kötü mü olur eve bir gelin gelse? Hem bana yardımı olur, hem de oğlan şunun bunun penceresini gözetlemekten kurtulur. Akşamaca it gibi çalışıyorum. Hiç durmak, dinlenmek yok. Zaten sen bana oldum bitti acımazsın. Bir gün geberir gidersen, o zaman görürsün gününü. "Hayvah!" dersin ama, iş işten geçmiş olur.

HALİL : Bırak şimdi langur lungur konuşmayı. Kolay kolay ölmezsin sen.

KADIN

: (Kızgın) Peki ama kim sana tuzak kur da, kurt yakala dedi? Haydi yakaladın... Kurdu boynuna zilli halkayı takıp da, dağa salmak neyin nesi oluyor?

HALİL

: ~~Oldu bir kez.~~ İçimde, şuralarda bir yerde, bir damarım var; ona söz geçiremedim. Yaptığım iş başımı döndürdü. Tüm kasabayı hiçe saydım. Ben de pişmanım ama, oldu biyol. ~~(Susku) Şu tabakayı ver bakayım. (Karısı uzanır, sandığın üstündeki tabakayı verir. Halil cigara sarar.)~~ Bu meseleden sonra kasabalının hattı hareketi değişti. Eski itibarı göremiyorum artık. Arkandan, önünden söyleniyor, lâf çakıştırıyorlar. Hemi de bir batman ~~balla yenmeyecek cinsten lâflar.~~ Geçenlerde Çarkçıyla dalaşmamıza kıl payı kaldı. Neyse ki ben kör şeytana uymayıp, başımı alıp, kahveden çıktım. Herif belâsını arıyor be! Eşşoğlueşşek! Kurdu yakalamadan önce bir dertti, yakaladık iki dert. Neymiş, ben kurdu boynunda zille dağa salmışım. ~~Ayıpırış, günahmış, erkekliğe sığmazmış. Ulan~~ canına yandığının dünyası! Bu sözleri başka birisi söylese gam yemem. Çarkçı kaç paralık adam oluyor da, milletin ortasında lâf çakıştırıyor? İtin, uğursuzun biri. Acab şu kasabada yemediği bok kaldı mı? Deli gönül diyor ki, a! şu altı patları, karnını barutla doldur deyyusun!

KADIN

: Hah! İşte bir bu eksikti. Bir iki kişiyi vurup dama girmen eksikti. Millete şu kurt meselesinden rezil olduğumuz yetmiyormuş gibi...

HALİL

: Sen bu işlerden anlamazsın. Erkek kısmı üstüne lâf söyletmemeli. Hele karşıdaki cigeri beş para etmez cinsinden olursa... Çarkçı dediğin kimin iti oluyor-muş? Onun gibi on tanesini kapımda beslerim ben. Bizim ölümüz yeter ona be! Sen anlamazsın karı! Haklı olduğun yerde ayağını kuvvetlice basacaksın yere. Mohkemce... kaya gibi...

KADIN

: ~~Sen haklı mısın ki?~~

HALİL

: İşı bozan, elimi ayağımı bağlayan da burası ya...

Ben haklı mıyım? Değilim zaar. Kötü bir iş yaptık. İnsanlığımızı bir yana bıraktık. (Kızar) Ama Çarkçı pezevengi de haklı değil. Ona uyan ötekiler de. Şurda burda üstüme lâf etmiye hiç hakları yok. (Yumruğunu sıkar) Ulan Çarkçı! Ulan bunu da senin yanına korsam...

KADIN : Hâlâ kin sürdürüyorsun.

HALİL : ~~Bak karı! Kurt gelmiş, koyunlarımı boğup gitmiş. Ben de tutmuş, haftalarca beklemiş, uykudan, rahatından olmuş, kurdu yakalamışım. Sonra da dağa salmışım.~~ Bundan kendilerine ne? Yoksa kurtla uzaktan yakından bir akrabalıkları mı var? Bu işin günahı da, vebali de benim boynuma.

KADIN : Günahı da, vebali de senin boynuna olacak ki, gece yarılari uyanıp, ortalığı velveleye veriyorsun.

HALİL : Velvele değil karı! Aşıkâra görüyorum. (Değişir) Gözleri çıra gibi yanıyor namussuzların... Üstüme üstüme geliyorlar... ~~Dağı taşı sese veriyorlar "Açılızzz! Açılızzz!" diye uluyorlar.~~

KADIN : (Lambayı kısar) Yat artık, yat. Oku üfle de, yat. Bir şey olmaz.

HALİL : Korkuyorum... Gene gelecekler... ~~Dinim gibi biliyorum ki, gene gelecekler... Gözlerimi yumar yumaz.~~

KADIN : Çocuk olma bre herif! Saçından, sakalından utan. ~~Şu söylediklerini bir içiten olsa, ne der acab?~~ Hem yanındayım ben. (Kadın yatağın içine girer, yorganı başına çekip, Halil'e sırtını döner)

HALİL : (Kendi kendine) İnsan yastığa başını koydu mu, kendini öyle yalnız hissediyor ki... ~~Seferberlikte, Kafkas cephesindeyken de böyleydi. Belki yüz kişi vardık bölükte. Bazı geceler bizim birliği geriye, ihtiyata alırlardı. Dışarda hisim gibi soğuk olurdu. Adeta koyun koyuna yatardık, ısınalım diye. Ama bilirdim ki, herkes kendi yalnızlığına kaput gibi sürünmüştür. (Karısına bakar)~~ Yanımda sen varsın ama, senin dünyanın başka dünya; oğlan evermek, kız gelin etmek. İnsan insana niye bu kadar yabancı ki, karı? Şunun şurasında otuz yıldır evliyiz. Biri-

birimizden gizlimiz, saklımız yoktur. Birlikte ak gün, kara gün yaşadık. Soluğum soluğuna karıştı. ~~Gün oldu, şu koca dünyada sensiz yapamıyacağım~~ ~~anladım... sen de öyle!~~ Ama gene de ayrıyız biri-birimizden işte. (Karısını hafiften dürtükler) Hişşt! Karı! Karı be! (Kadın uyumuştur) Uyumuş bile! Ulan bu nasıl iş böyle? Biz gece yarısı kan uykumuzdan uyanmış, karımız, can yoldaşımız diye ondan medet umuyoruz, o ise, yastığa başını koyar koymaz uyuyor. ~~Hih... Ne olacak, karı milleti işte!~~ ~~Varsa düğün dernek, yoksa düğün dernek.~~ (Yavaş yavaş yorgani başına çeker, yatağın içine uzanır. Dışarda rüzgârın uğultusu işitilir. Biraz sonra sağ yanına döner. Bir zaman öyle kalır. Sonra sola döner. Uzun bir süre kıpırdamadan yatar. Kulaklarında yine kurt ulumaları, zil şingirtıları, silâh sesleri... Sonra birden doğrulur) Yatamıyacağım! Bağlasalar yatamıyacağım!...

- KADIN : (Doğrulur) Gene mi?
- HALİL : Evet. Gene. Daha gözümü yumar yummaz gelmiye başladılar. ~~Arka arkaya... Yüzlereesi birden. Sıktın dişini, kapadım gözlerimi. Nefile! (Bağırır) Gözlerimden içeriye doluyorlar!..!~~
- KADIN : Hey Allahım! Sen sabırlar ver bana! El deliye hasret, biz akıllıya!
- HALİL : (Yataktan kalkar) Kes be! Ne virıldanıp duruyorsun? ~~El deliye hasretmiş, bu akıllıya! Aç şu lambayı!~~ (Kadın kıpırdamaz) Daha duruyor be! ~~Toparlan ulan!~~ ~~Kıpırda biraz!+~~ (Pantolonunu ayağına geçirir) Gayri rahat kalmadı bana. Başka çaresi yok bu işin. Yoksa aklımı oynatacağım. Ya ben kurtulurum, ya da onlar. (Giyinmesine devam eder)
- KADIN : (Endişeli) Nereye?
- HALİL : (Kararlı) Dağa!
- KADIN : (İnanamaz) Essahtan mı?
- HALİL : Essahtan ya! ~~Sana çaka geliyor zaar!~~ (Karısının önüne dikilir; yeniden o kuvvetli halini almıştır. Karısının

gözlerinin içine bakarak) Dağa çıkıp kurdu yakalıyacağım. ~~Boynundan zilli halkayı çıkartacağım.~~ (Ceketini giyer) ~~Şaşıyorsun, değil mi? Şaş bakalım.~~ ~~Kurdu yakalıyacağım karı!~~ Ya da kurt beni haklıyacak. Boynundan halkayı çıkartmadıkça, rahat yok bana. (Göğsünü gösterir) Yürek karası öldürüyor beni. Boğuluyorum. (Fişekliğini çaprazlama takar) Anladın mı, boğuluyorum...

KADIN : (Halil'in ayaklarından tutar) Etme, eyleme, kulun kölen olayım. Bu senin yaptığın delilikten başka bir şey değil. Dağ başında donar kalırsın. Kurda kuşa yem olursun. Herkes bir şey söyler. ~~Kurdu~~ ~~eşkiyaya çıkartırlar.~~ Bu yaşta sonra beni dertli edip te, yataklara düşürme.

HALİL : Bak karı! Bunca yıldır evliyiz seninle. Tanırsın beni. Hemi de domuzuna tanırsın. Bilin ki, aklıma koyduğum şeyi yaparım. Ölümüm pahasına gene yaparım. ~~Aklıma bir şey taktım mı, kimseleri dinlemen.~~ (Susku) ~~Kararımı verdim. Çacek bu iş.~~ Kurduh peşine düşeceğim. ~~Bir yerde kıkırdayıp kalır mıyım, orasını Allah bilir.~~

KADIN : (Şaşkın şaşkın kocasına bakar. Hâlâ inanamaz. Halil tepeden tırnağa giyinmiş, başına meşhur kürklü şapkasını geçirmiştir. Kadın içerdeki odaya seslenir.) Durmuş! Irıza! Gelin! Gelin içeri! Gelin de babanızın karıştırdığı haltı görün.

DURMUŞ : (Yan odadan, uykulu bir sesle) Ne oluyor yahu? Ne var? Gecenin bir yarısında...

KADIN : Gelin diyorum size! ~~Pantolonlarınızı ayaklarınıza geçirin de gelin.~~ Çabuk. Daha oyalanıyorlar. Haydin be! (Önde Durmuş, ardından Irıza sallana sallana odaya girerler. İkisi de uyku sersemidir.)

KADIN : Babanız gidiyor. Babanız dağa gidecek. Kurdun ardına düşecek.

DURMUŞ : Essah mı baba?

IRIZA : Doğru mu söylüyor anam?

HALİL : Doğru söylüyor ya. Ananızın telaşına bakmayın siz.

Kadındır o. ~~Eksik etek işte. Sizinle daha iyi anlaşırım. Ne de olsa erkeksiniz.~~

- DURMUŞ : Yani sen... şimdi... bu karda kısta... Ve de gece yarısı dağa çıkıp kurt mu yakalıyacaksın?
- HALİL : Kurdu ahırda beklediğimiz zaman da öyle demişler, ve de bizi hiç gözlerine kestirmemişlerdi...
- IRIZA : Baba bu iş çok zor. Bu iş öyle beri benzer işlerden değil. Bilmem ki... Şey... Biz de gelsek mi?
- DURMUŞ : He ya... Biz de gelsek. Yardımımız neyin dokunur.
- HALİL : İstemem. Siz burada, ananızın yanında kalacaksınız. ~~Canım Yunus'u alacaktım.~~
- KADIN : (Avluya açılan kapının önüne dikilip, kollarını açar) Hele bir adım at da göreyim. Ölsem bırakmam.
- HALİL : Niye?
- KADIN : Söylediği söze bak! Niyeymiş? Geri dönemezsin de onun için.
- HALİL : Ne biliyorsun?
- KADIN : Şu havaya bir bak, herif! Kar nasıl savuruyor... ~~Anam bu havada kahveye bile gidemez.~~
- IRIZA : Anamın hakkı var baba! Bari bir kaç gün beklesen. Hava düzelir belki.
- DURMUŞ : Hem biz de geliriz. Biribirimize kuvvet oluruz.
- HALİL : İstemem! Dedim ya, sizsiz gideceğim. Hem siz gelerseniz evde kim kalacak? Ev erkeksiz bırakılır mı hiç? Kasabalının benim dağa çıkışımdan haberleri olsun istemiyorum. Siz burada vaziyeti idare edersiniz.
- KADIN : (Kararlı) Beni öldürür, öyle çıkarsın buradan.
- HALİL : (Sinirli güler) Bu iş seni öldürmeden de olur.
- KADIN : (Kapının önüne geçer. Sirtını kapıya dayar) Öldürmeden olursa, çık bakalım.
- (Halil, emin adımlarla kapıya doğru yürür. Kadını kolundan tuttuğu gibi yatağın üstüne fırlatır)
- HALİL : İşte böyle! ~~Anam canını acıtırak.~~

Sakin ben gittikten sonra arkama düşmeyin. Sonra canınıza okurum. ~~Bakman yüzünüze bir daha~~ (Oğulları üzgün üzgün başlarını yere eğerler) Ulan ne öyle sümsük sümsük duruyorsunuz? Eşek kadar adamlarsınız be! Dokunsam ağlıyacaksınız! Ortada ne var yani? Bellen ki ava gidiyorum. Hiç mi ava gitmedik! (Susku) Bir şey daha var: bu Çarkçı olacak deyyus, benim yokluğumu türlü biçim yorumlar, çarşı pazar yarenlik etmiye kalkarsa, yapacağınız bir şey var. (Oğulları önce biribirlerinin, sonra babalarının yüzüne bakarlar. Halil, yatağın yaındaki sandıktan toplu tabancayı çıkartır. Şöyle bir kurcalar. Pencereyi açar; sağ ayağını hafifçe öne atıp, karanlığa bir el boşaltır) Sağ ayak biraz öne atılacak. Yere mohkemce basıp, yerden kuvvet alacaksınız. Böyle. (Bir el daha boşaltır.)

KADIN : (Elinde tabakayla deli gibi içeri girer) Amanın! Yüreğim ağzıma geldi. Birinize bir şey oldu sandım.

HALİL : Yok bir şey! Benim emektarı sınıdım. (Tabancayı ~~Durmuş'a verir. Kadının elinden tabakayı alıp, cebine~~ ~~kor.) Yunus'a söylen, tez yetişsin ardından. Azık~~ ~~torbasını alsın. Sıkıcana da giyinsin. Köprüden alt~~ ~~tarafındaki ağılda bekliyorum.~~ (Üçüne de ayrı ayrı bakar). Haydin eyvallah! (Tam kapıdan çıkacakken durur. Geri döner. Durmuş'a) Unutma. Tetiği çekmeden önce, yere mohkem basacaksın. (Diri adımlarla çıkar).

9. TABLO

(Üç gün sonra. Kahve. Gece. Çavuş, Nalbant.

1. ve 2. Delikanlı, bir köşede kâğıt oynamaktalar. Daha bir kaç müşteri. Ocakçı, Çırac. Tavanın ortasından sarkan bir löküs lambası fısırtıyla yanmakta)

NALBANT : (Cigara sararak) Hiç mi bir haber yokmuş?

ÇAVUŞ : Yol iz kaldı mı ki, haber olsun?

NALBANT : Yahu, hâlâ anlıyamadığım bir nokta var: bu herifte şu kadarcık olsun akıl yok muydu? İnsan hiç bu havada

dağa çıkar mı?

ÇAVUŞ : Ne söylesen faydasız. Kör şeytana uymuş bir kere.
~~Üç dört gün önce karşıda görmüştüm. Kötü kötü düşünüyordu.~~

NALBANT : Aklından geçeni anlamadın mı?

ÇAVUŞ : Nerden anlıyayım? Akıl bu. Kutu değil ki, açıp da bakasın. Hem bende o eski feraset kalmadı canım.
~~Bekiden daha leb demeden...~~

NALBANT : Üç gün olmuş gideli. Üç güne varmaz gelirim diye-
siymiş...

ÇAVUŞ : Demesine ne bakarsın. ~~İnsan ağzına geleni söyler.~~

NALBANT : (Kuşkulu) Sözünü tutardı ama, bu kar, bu tipi...

ÇAVUŞ : He ya... Bu kar, bu tipi...

NALBANT : (Çavuş'a sokulur) Demin kahveye gelirken kulağıma
bir şeyler çalındı.

ÇAVUŞ : Ben de duydum. Handaki köylüler söylemişler.

NALBANT : Yalandır.

ÇAVUŞ : Yolda bir şapka bulup getirmişler. Halil Ağa'nın
kürklü şapkasıymış. Birine vermişler.

NALBANT : Kime?

ÇAVUŞ : Bizim kasabadan birine vermişler. Kim olduğunu
bilmiyorlar.

NALBANT : Şapkadan bir şey çıkmaz ki... Yel uçurmuştur.

ÇAVUŞ : Gayri orasını bilmen.

NALBANT : Candarmaya bir haber etselerdi.

ÇAVUŞ : Oğulları senin önün sıra candarmaya haber vermiye
gittiler. Hatlar bozulmamışsa civar nahiyelere
telefon ettireceklerdi.

NALBANT : Oğullarının bu şapka meselesinden haberleri var mı?

ÇAVUŞ : Yok ellâhem. Oğullarından saklıyorlar.

NALBANT : Karısı ne yapar şimdi?

- ÇAVUŞ : Karısını sorma. Bizimki bu gün yanına uğramış. İki gözü iki kan çanağına dönmüş. Ekmekten aştan kesilmiş, üç gün içinde süzölmüş, muma dönmüş. Ne teselli kâr ediyormuş, ne ögüt. "Bana kocamı bulun! Komşuluk böyle zamanda belli olur" diyormuş da, başka bir şey demiyormuş.
- NALBANT : (Çaresiz) Elimizden ne gelir ki?
- ÇAVUŞ : (Çaresiz) Öyle. (Çırağa) Şurdan bize iki çay söyle.
- ÇIRAK : Çay ikiii!... Demli olsunuuuuunnn!...
- NALBANT : Bana bak, Çavuş! Aklıma bir şey geldi.
- ÇAVUŞ : Hayrola!
- NALBANT : Kasabada bir sürü delikanlı var. Şöyle beş on kişi olup, iyice sarıp sarmalanıp yola düşseler... Ha... Ne dersin?
- ÇAVUŞ : Vallahi bilmem ki...
- NALBANT : Irıza ile Durmuşu da alsınlar. Silâhlansınlar da...
~~(Pendereden dışarıya bakar) Tipi dineceğe benzer.~~
Sabaha hava açar. Sabahleyin erkenden beş on delikanlı Allahın izniyle yola düşseler...
- ÇAVUŞ : Hani fena fikir değil...
- NALBANT : Bir iyice gilyinip, kuşandılar mı, ne soğuk işler, ne ayaz. Karda yürüdükçe kanları kızışır. Kuş ~~gibi gider, kuş gibi gelirler.~~
- ÇAVUŞ : Hiç değilse bir haber getirirler. Bu adam sır olup uçmadı ya! Elbet bir yerde bir iz bırakmıştır.
- NALBANT : Elbette canım! Ölü yahut sağ, ~~her neyse, bir haber getirirler de, biz de ona göre hareket ederiz.~~
(Delikanlılar'a) Bana bakın!
- ~~1. DELİKANLI : (Döner) Hangimize sesleniyorsun?~~
- ~~NALBANT : İkinize de!~~
2. DELİKANLI : Ne var?
- ÇAVUŞ : Hele şöyle gelin. Gelin de bir soluk oturun.
(Delikanlı'lar isteksizce kalkıp, Çavuş'la Nalbant'ın oturdukları masanın yanına gelir, dikilirler)

- 1.DELİKANLI : Ne var, Çavuş emmi?
- ÇAVUŞ : ~~Şöyle çökün bakalım hele!~~ (Delikanlı'lar isteksizce otururlar) ~~Hah... Bakın Usta ne diyecek size!~~
- 2.DELİKANLI : (Nalbant'a) Buyur Usta?
- NALBANT : ~~Biliyorsunuz, Halil Ağa'dan hiç bir haber yok.~~
~~Öldü mü, kaldı mı belli değil.~~ Diyorum ki, kasabanın delikanlıları şöyle mohkemce giyinip, kuşanıp...
- 1.DELİKANLI : Eeeee?
- NALBANT : Varıp bir baksanız...
- 1.DELİKANLI : Bu havada mı?
- ÇAVUŞ : Canım havaya ne bakıyorsunuz? Sabaha düzelir.
- 2.DELİKANLI : İki tane zıran zıran oğlu var. Onlar niye gidip bakmıyorlar?
- ÇAVUŞ : Onlar da gelecek elbet. ~~Onlar önde, siz arkada...~~
~~Şöyle mohkemce giyinip kuşanıp...~~
- NALBANT : He ya... Bir iyice silâhlanıp...
- 1.DELİKANLI : Deli misin bre Usta? Hıh... Biz de sandık ki, emaçer bir şey söylüyeceksiniz. (2.Delikanlı'ya) Kalk lan, kalk da oyunumuzu bitirelim.
(Ayağa kalkarlar)
- NALBANT : Yahu sizde hiç mi insanlık yok. Şunun şurasında bir kasabalı dağda kalmış. Koşup da yardım etmek geçmez mi içinizden?
- 2.DELİKANLI : Nereye koşuyorsun bre Usta? Bu beygir nallamıya benzemez. Sen koş da bir görelim. Dışarısını kahvenin içi sanıyorsun zaar.
(Masalarına dönerler)
- NALBANT : (Arkalarından) Şunlar da adam olacaklar da, biz de göreceğiz. Hey babam hey!
- ÇAVUŞ : Kulak asma. O eski delikanlılar da kalmadı, canım. Nerde bizim zamanımızdaki delikanlılar. Eskinin delikanlıları insanın bir sözünü iki etmezlerdi.
~~Mesela ben... Eskiden..~~ *Bu günün delikanlıları oyuncak gibi bişer.*
(Dürmüş girer. Sağına soluna bakınır. Boş bir masaya çöker)

- NALBANT : Merhaba Durmuş!
- DURMUŞ : Merhaba Usta!
- ÇAVUŞ : Merhaba!
- DURMUŞ : Merhaba Çavuş emmi!
- NALBANT : Haber maber?
- DURMUŞ : Yok. Candarmalar sağa sola telefon ettilerse de, ~~ne babamı, ne de Yunus'a~~ gören olmamış. Bakalım, sabahleyin bir kaç candarma yola çıkacak.
- NALBANT : Bak, buna sevindim işte. Irızayla sen de onlarla beraber gidersiniz.
- DURMUŞ : Bize kalsa, biz çoktan giderdik. "Sakin ardıma düşmen" diye sıkı sıkıya tembih etti. (Üzgün) Şaşkırdık kaldık, Usta. Öyle bir iş ki, aklın eriyor, gücün yetmiyor.
- NALBANT : Üzülme, sabah ola, hayır ola.
- DURMUŞ : Hayır, mayır kalmadı bu işin. Gelen adam şimdiyece gelirdi.
- OCAKÇI : (Ocaklıktan) Handaki köylülerden sorsaydınız bir.
- ~~ÇAVUŞ : (Ocakçı'ya) İyi akıl ettin Ocakçı. (Durmüş'a) Ne ya... Handaki köylülere bir sorsanız.~~
- DURMUŞ : Bilmem ki... (Poflar) Umudumu kestim ben.
- NALBANT : Çocuk olma Durmuş! Baban öyle kolay kolay postu verecek adam değildir.
- ÇAVUŞ : Elbet canım. Bakarsın sabaha çıkar gelir.
(1. ve 2. Adam girerler)
- ~~1. ADAM : (Ortaya) Merhabalar!~~
- ~~2. ADAM : (Ortaya) Merhabalar!~~
- (Oturanlar selâmlarına karşılık verirler. 1. ve 2. Adam, Durmuş'un sırtını göreceğ şekilde bir masaya otururlar. Çırağa, çay, kahve söylerler)
1. ADAM : (Çavuş'a, "Durmüş'un bir şeyden haberi var mı?" anlamına bir işaret çakar)
- ÇAVUŞ : (Durmüş'u duldalayıp, başı ile "yok" işareti yapar)

- NALBANT : (1. Adam'a, "Ne o, yeni bir şey mi var?" anlamına gelen bir hareket)
1. ADAM : (Galiba kurtlar Halil Ağa'yı parçalamışlar..." anlamına gelen bir işaretle cevap verir)
- NALBANT : ("Yok canım, yalandır" anlamına gelen bir baş ve el hareketi)
1. ADAM : ("Sen ne diyorsun, canım. Kasabada duyan kalmadı," anlamına gelen bir hareket)
- ÇAVUŞ : (Üzüldüğünü belirten bir işaretle cevap verir)
- NALBANT : (İnanmadığını gösterir bir mimik yapar)
(Bu pandomin boyunca, Durmuş, bir şeyin farkına varmadan, önündeki çığara paketiyle oynar)
1. ADAM : (Durmuş'a) Yeni bir haber var mı, Durmuş?
- DURMUŞ : (Sıkıntılı) Yok.
1. ADAM : Kusura bakma ama Durmuş, bu babanın yaptığına düpedüz delilik derler. Otur oturduğun yerde bre herif! Bu eşkiya gibi dağa çıkma da ne oluyor?
2. ADAM : Rahatlık battı zaar.
- ÇAVUŞ : Hangi rahatlık. Benim bildiğim kızgın saç üzerinde oturuyordu. Diken üstündeydi canım.
- NALBANT : Şeytan şaşırttı bir kere.
- ÇARKÇI : (Girer. Hafiften sarhoştur) Selâmünaleyküm millet!
(Çavuş ve Nalbant selâmını gönülsüz alırlar. Ötekiler gerekli biçimde selamlar. Durmuş duymamazlıktan gelir)
- ÇARKÇI : (Durmuş'a) Selâm dedik. Tanrı selâmi! (Durmuş, Çarkçı'ya sırtını çevirir) Öyle olsun. (Karşı masaya çöker. Ayaklarını uzatır. Koltuğunun altına bir iskemle çeker. Şapkasını geriye iter. Çırağa)
~~Önce bir kahve! Şekeri yanında!~~
- ~~ÇIRAK : Kahve biir! Yandan çarklı!~~
- ÇARKÇI : (Cebinden kâğıt para çıkarır) Al bakayım şu parayı... Bir ufaklık, iki yüz elli gram leblebi, biraz da çemeni bol tarafından pastırma. Haydi bakalım, ayağını çabuk tut.
- ÇIRAK : Şimdi. (Çıkar)

- OCAKÇI : (Ocaklıktan) Bakıyorum da, para yiyorsun yine.
- ÇARKÇI : Sana ne kavat! Ortağım mısın?
- OCAKÇI : İyisin Çarkçı! Hovardalığın üstünde gene. (Göz kırpar) Yoksa bu gece? Ha?
- ÇARKÇI : İyi bildin, birazdan gideceğim.
- OCAKÇI : Belli canım. Kılığı kıyafeti düzmüşsün. Tıraş miraş da yerinde.
- ÇARKÇI : Gevezeliği bırak da, ~~bu bizim kahveyi yap.~~
- OCAKÇI : Emrin can baş üstüne! (Ocaklığın içine çekilip ateşe cezve sürer)
- ÇAVUŞ : (Usulca Nalbant'a) Şunun suratına bak allahesen! Hiç meymenet var mı?
- NALBANT : (Usulca) Rezillik akıyor.
- ÇAVUŞ : İyi ki kirli Anşa'yı oynaş tuttu.
- NALBANT : Bir tellal bağırtmadığı kaldı.
- ÇAVUŞ : Ocakçı'yı dost sanıyor akli sıra. Bir hesabına getirse karıyı elinden alır.
- NALBANT : Duyduğuma göre, fırsatlayıp fırsatlayıp karının yanına düşüyormuş.
- ÇAVUŞ : Rezillik bunlarinki, canım. Ar damarları çatlamış.
- NALBANT : Yeni yetmelere de kötü misal oluyorlar.
- ÇAVUŞ : (Çarkçı'yı göstererek) Deli gönül diyor ki, şunun suratına iki sille çek! Ağzını burnunu kana boya deyyusun!
- NALBANT : Vazgeç... İtê bulaşmaktansa, çalıyı dolaşmak yeğdir.
- ÇARKÇI : Ne fısıldaşıp duruyorsunuz orada. Aşıkâra konuşun da, biz de duyalım.
- ~~ÇAVUŞ : Hihiç... (Pencereyi gösterir) Havadan bahsediyoruz.~~
- ÇARKÇI : (Pencereye bakarak) ^{Hava} Fena, değil mi? İnsan, şurdan şuraya gelinciye dek donuyor. Vay geldi bu havada dağda belde kalanların başına!
- ~~OCAKÇI : (Kahveyi getirir) Bayur!~~
- ÇARKÇI : ~~Hyvallah!~~ (Bir yudum alır) Kör uğramadı mı?

OCAKÇI : Kör bir kumara düşmüş ki, sorma gitsin. İki süreççi bulmuş. Dün akşamdan beri Mahmud'un hanında zar sallıyorlarmış.

~~ÇARKÇI : Bari herifleri soyup soğana çevirmiş mi?~~

OCAKÇI : Dün akşam Kör süreççileri benzetmiş. Ama bugün, Kör'ün şansı dönmüş, ne hikmetse! Heriflerde düşüş, dübeş girila gidiyormuş. Kör'ün tebdili şaşmış. Köstekli saatini, gümüş ağızlığını, çerkez kamasını da utulmuş.

ÇARKÇI : Benim bildiğim Körse, allem eder, kallem eder temizler herifleri...

ÇIRAK : (Girer. Elindekileri masanın üstüne kor) Buyur. Şu da paranın üstü.

(Ocakçı, ocaklığa döner)

ÇARKÇI : Kalsın sende. Temizinden bir bardak getir.

ÇIRAK : (Bardak getirir) Başka emrin?

ÇARKÇI : Şimdilik bu kadar. (Rakıyı açar; bardağı yarısına kadar doldurur. Bir dikiste yuvarlar; mezeden çöplendir. Bir sigara yakıp, ağızlığına takar. Durmuş'a) Babandan bir haber var mı?

DURMUŞ : (Hırsından dudaklarını kemirir)

ÇARKÇI : Sana söyledik be! Sağır mısın? (Bir dilim pastırma atar ağzına) Hih... İyilik de yaramaz. (Bir yudum rakı alır. Elinin tersiyle ağzını siler) Durmuş! (Durmuş, oturduğu yerden döner, hırsıyla bakar Çarkçı'ya) Ne bakış lan, öyle o? Isıracak it gibi.

(Durmuş fırlamak ister. Çavuş'la Nalbant oğlanı tutarlar. Müşteriler oyunlarını bırakırlar)

ÇARKÇI : Bırakın da gelsin. Haydi gelsene! Hih!... (Çarkçı bardağı yarısına kadar rakı ile doldurur) Gel! Gel de bir bardak iç! İyidir. Adamın hırsını alır. Pekala... Sen bilirsin. Bizden ikram etmek. (İçer) Demek senin baban olacak herif, kurt yakalamıya gitti, ha? Hemi de bu havada? Ulan senin baban azrail mi kesildi cümle hayvanatın başına?

- DURMUŞ : Çarkçı! Sus! Üstüm boş değil!
- ÇARKÇI : Vay! Sevsinler seni. Üstü boş değilmiş. Götünün bokuna bakmadan adam vurmaya kalkacak. (İskemlesinin arkalığine iyice yaslanır. Göğsünü açar) Haydi! Haydi bakalım.
- DURMUŞ : (Dişlerinin arasından) Çarkçı!
- ÇARKÇI : (Aynı durumda) İt gibi dişlerini göstermeyi bırak da, ateşle bakalım tabancanı.
- DURMUŞ : (Aniden tutanların elinden kurtulur, tabancasını çeker) Ulan senin ben o körük göğsünü kalbura çevirmezsem... (Yeniden Durmuş'u tutarlar. Çarkçı, kendinden umulmayan çevik bir hareketle yerinden fırlar, Durmuş'un bileğine yapışıp, tabancayı elinden almaya uğraşır) Bırakın beni. Dinini imanını seven biraksın beni. Bu deyyusun yaptığı yettiyse yetti.
- ÇARKÇI : (Durmuş'un bileğini bir iki büküşten sonra, tabancayı elinden alır) Ulan piç! Ulan it eniği! Ulan senin kurşununla ölecek kadar küçülmedik daha.
- DURMUŞ : (Tutanların elinden kurtulur. Çarkçı'nın önüne dikilir) Çarkçı! Tetik al ayacağını. Babam bunun hesabını sorar senden.
- ÇARKÇI : (Tabancayla oynayarak) Baban mı? Babandan umudunu kes oğlum. Gelmez o bir daha. (Koynundan Halil'in meşhur kürklü şapkasını çıkartıp, Durmuş'a gösterir) Aha da ispatı... Kurtlar babanı lokma lokma etmişler. (Şapkayı Durmuş'un önüne kıpar) Al. Al götür de, anan ağıt yaksın üstüne!
- (Durmuş donar kalır bir an. Bir yerdeki şapkaya, bir Çarkçı'ya bakar. Sonra eğilir şapkayı alır yerden. İki eli arasında sıkar, sıkar, sıkar. Birden iki büküm kahveden çıkar, gider. Ortada uzun bir sessizlik...)
- ~~NALBANT : Dediğin doğru mu, Çarkçı?~~
- ÇARKÇI : (İskemlesine çöker) Sabahleyin handaki köylüler söyledi. Kurtlar parçalamışlar. Şapkasını bulmuşlar yolda.
- NALBANT : Hâlâ inanamıyorum. Bu işte bir yanlışlık var gibi geliyor bana.

- ÇAVUŞ : Bana da öyle geliyor.
- ÇARKÇI : Elin köylüleri durup dururken niye yalan söylüyecekleri!
~~Sizinkisi boşa unatılmak.~~
- NALBANT : Demek koca Halil Ağa kurda kuşa yem oldu, ha?
- ~~1. ADAM : Bir adam divane olursa, elbet sonu böyle olur.~~
- ~~2. ADAM : Belliydi canım. Belâsını arıyordu.~~
- OCAKÇI : Oğullarına yazık oldu.
1. ADAM : Esas karısına oldu, ne olduysa... ~~Bu meseleden sonra iflan olmaz gayri. Haftasına varmaz kandilin yağını tüketir.~~
- OCAKÇI : Gayri oğullarına kasabada kimse itibar etmez. Sefil olur çocuklar. (Çarkçı'ya bakar) Baksana daha şimdiden...
- ÇARKÇI : Ne demek istiyorsun, Ocakçı?
- OCAKÇI : Ulan deminki hareketini düşman yapmazdı be! w'Oğlan zaten dertli koyuna dönmüş. Bir melemesi eksik. ~~Olup biteni unutup da, elinden tutacağın yerde, üstüne yürüyorsun. İnsanlık mı bu? İnsanlık ne bu?~~
- NALBANT : Doğrusu ayıp ettin, Çarkçı. O senin ^{değin} emsâlin mi? ~~Heh, şunun şurasında ölümlü bir dünyada yaşıyoruz. Bizim ne olacağımız belli mi?~~
- ÇAVUŞ : İnsan ne oldum dememeli, ne olacağım demeli. ~~Halil Ağa'nın kurda kuşa yem olacağı, gelir miydi hiç? Bu sebepten insan bir vakit temkini elden bırakmamalı.~~
- NALBANT : ~~Hem de büyük söylememeli.~~ Ve de başkalarını hor görmemeli.
- ÇARKÇI : Kesin be! Vaaz mı dinliyeceğiz burada? Dinine yandığının kasabasında herkes akıl hocası kesildi başımıza. Kör mü, kurdun ardına düşmeseydi. Ben mi yolladım zorla dağa? Belâsını buldu işte. (Kadehindeki rakıdan büyük bir yudum alır. Kanlı gözleri köşedeki gramofona takılır. Yüzünde iğrenç bir aydınlanma olur. Çırağa) Ulan neydi şu zimbirtinin adı?
- ÇIRAK : Hangi zimbirtinin adı?

- ÇARKÇI : Geçen gece çaldığının. Hani içinde zil mil lâfı geçiyordu.
- ÇIRAK : (Bir an durur, sonra hatırlar) Ha... "Takiver de zillerin birini..."
- ÇARKÇI : Tamam. Aferin. İyi bildin. Çal bakayım şu hamerdi.
(Çıracak, kahvedekilere bakar. Kahvedekiler birbirlerine...)
- ÇARKÇI : Ulan ne dikilip kaldın, öyle? Çalsana!
- OCAKÇI : Çarkçı! Bu yaptığına rezillik derler. Bir duyan olsa gâvur içine sürer seni. Ölüm lan, bu, ölüm.
~~Ötesi var mı bu için? Ayıp, günah değil mi?~~
- ÇARKÇI : Burası mezarlık mı, yoksa kahve mi? Para veriyoruz, oğlum. Paramla oldu mu, istediğimi çaldırırım.
(Çırağa) Daha duruyor be! (Yekinir) Şart olsun keserim seni.
(Çıracak, plağı gramofona yerleştirir, zemberek kolunu ağır ağır çevirir. Saz eşliğinde bir kadın sesi kahveyi doldurur)
- ÇARKÇI : Haşşöyle... (Rakısından bir yudum alır) Bu meret, satsız sözsüz gider mi hiç? (Ayağıyla hafiften tempo tutar. Derken el çırpmalarıyla müziğe eşlik eder) Yaşa! (Susku) Ulan Çıracak kırığı!
- ÇIRAK : Buyur?
- ÇARKÇI : (Cebinden para çıkarır) Şurdan bir ufaklık daha getir bakayım. Yanına fındık fıstık da al.
(Çıracak parayı alıp çıkar)
- ÇARKÇI : (El çırpmalarına devam ederek 1. ve 2. Delikanlılara bakar) Nasıl, karı iyi söylüyor, değil mi? Ulan bir de delikanlıyız diye geçinirsiniz. Kalkın be! Kalkın da iki dönüverin!
(Delikanlılar yarı istekli, yarı isteksiz birbirlerine bakarlar) Daha duruyorlar... Yoksa davetiye mi bekliyorsunuz?
- 1.DELİKANLI : Ben pek oyun bilmem, ağa.
- 2.DELİKANLI : (Yılışarak) Ben de.

- ÇARKÇI : Biz de size çengisiniz demedik ya... Alt tarafı bir iki sallanacaksınız.. (Delikanlılar duraksarlar)
Çok mu nazlandınız, ne?
(Delikanlılar, kahvedekilere "Ne yapalım, yoksa başımız belâya girecek, dercesine birer işaret çaktıktan sonra, kalkıp oynarlar)
- ÇARKÇI : (Sağına, soluna bakarak) Ne put gibi oturuyorsunuz yahu? Ellerinizi kurt mu kaptı? Bir iki de siz vurun! (Bir iki silik müstefiden başka kimse el çırmaya katılmaz. Plak biter. Sendeliyerek kalkar, plağı yeni baştan koyar. İyice sarhoştur) Haşşöyle... "Takiver de zillerin birini, dönüver de meydan senindir, anam..." Herifçioğlu aama da kita-bına uydurmuş, ha? Ne diyor: "Takiver de zillerin birini..." Bu zil meselesi çok mühim. ~~Demek ki, insan zilleri taktı mı, meydan onun oluyor.~~ (Delikanlılara) Ulan o nasıl oynamak öyle? Çekilin bakalım bir kıyıya. (Delikanlılar, bir köşeye çekilirler) Oyun nasıl oynanırmaş, görün de öğrenin. (Müziğin temposuna uyararak acemice sallanmaya başlar. Arada bir "Yaşa!", "Varol!", "Anam!" gibi sözler sarfeder. Nalbant'la Çavuş gitmek için kalkarlar. Sallanarak önlerine geçer) Yoooo!... Öyle oyun bozanlık yok. Kırk yılda bir eğlenelim dedik, bırakıp gidiyorsunuz. Ahbaplığa sığar mı, bu?
- NALBANT : Eğlencenin sırası değil, Çarkçı. Yolumuzdan çekil de gidelim.
- ÇARKÇI : Ölssem bırakmam. Bu gece bir iyice eğleneceğiz.
- ÇAVUŞ : Vakit geç oldu Çarkçı...
- ÇARKÇI : (Sert) Vaktinden başlatma şimdi. ~~Oturun dedik işte.~~
- NALBANT : Zorla mı?
- ÇARKÇI : (Elini arka cebine atar. Tabancasını yoklar) Zorla. (Plak susmuştur)
2. ADAM : (Durumu kurtarmak için Nalbant'a) Otur Usta, otur. Sen de Çavuş emmi. Birazdan hep beraber kalkarız. (Nalbant ve Çavuş, Çarkçı'ya bakarlar, sonra boyun-larını bükerek yerlerine otururlar)

ÇARKÇI

: Ulan bu fonograf denen zırlı da ikide bir susuyor.
(1. Delikanlı'ya) Büküver şu kutunun kulağını!
(1. Delikanlı zembereği kurar, plağı yeni baştan kor) Karının sesi az bir şey cırtlak ama, makamını iyi yerine getiriyor doğrusu... Ama saza diyecek yok. (Kahvedekilere) Yahu, iki el çırpın da, biz de ~~şevklenelim.~~

(1. ve 2. Delikanlı, silik müşteriler, müziğe uyararak el çırpmaya başlarlar. Çarkçı, ayakları birbirine dolaşarak gülünç bir şekilde oyununu sürdürür. 1. ve 2. Adım da bir an kendilerini havaya kaptırıp, el çırpmaya başlarlar. El çırpmalarının, müziğin ve Çarkçı'nın oyununun bütün sahneyi iyice doldurduğu anda, birden kahvenin sol giriş kapısı bir tekme ile açılır. Kapıdan önce deli bir rüzgâr dolar içeriye, sonra Halil girer! Başı açıktır. Sakalları uzamış, yüzü soğuktan kavrulmuştur. ~~Ardında Yunus. O da soğuktan kavrulmuştur.~~ En arkada Halil'in iki oğlu. El çırpmaları kesilir. Çarkçı'nın oyun temposu düşer. Bir iki anlamsız sallanmadan sonra, olduğu yerde kalır. Sarhoşluğu gitmiş, birdenbire ayılmıştır. Plak susar. Hiç kimseden ses çıkmaz. Halil, ağır ağır sahnenin önüne doğru gelir. Yunus, soldaki kapının önüne, oğulları sağdaki kapının önüne dikilirler)

HALİL

: (Çok sakın) ortaya) ~~Ne o, düşün mü var? Rakı sofra~~
~~sofraları kurulmuş, çalgının sesi tâ beş yüz metreden duyuluyor.~~ (Çarkçı'ya)² Niye durdun? Oynasana! (Millette tıs yok. Omuzundan mavzerini çıkarır. Aynı tonda) Devam etsene. Haydi, iki dön de, biz de görelim. (Çarkçı'ya doğru yürür. Çarkçı bir adım geriler) Niye dönmüyorsun, ulan? (Çarkçı'nın tam önüne dikilir) (Demek senin çengiliğin de vardı, ha? Böyle kahve ortasında orospu karılar gibi şıkır şıkır oynardın, ha?)

ÇARKÇI

: (Elini arka cebine götürür) Ağzını topla Ağa! Bize şimdiyece kimse orospu karı diye lâf etmedi. (Tabanca çekmek ister. Yunus bir anda yetişip, Çarkçı'nın sağ elini tuttuğu gibi, kıvrar verir.)

Çarkçı iki büklüm olur. Durmuş gelip Çarkçı'nın arka cebinden tabancasını alır)

HALİL : Demek bizim yokluğumuzdan istifade edip, millete horozluk taslıyorsun, ha! Ona buna mum yutturuyorsun, ha? ~~!Kuyruğun kıstı mı şimdi? Ummadığın dağa kar yağdı mı?~~

ÇAVUŞ : Çok şükür geldin Ağa.

HALİL : Geldik Çavuş.

(1. ve 2. Delikanlı, Çırak, silik müşteriler el öper, "Geçmiş olsun" derler)

1. ADAM : Geçmiş olsun Ağa.

2. ADAM : Ağa geçmiş olsun. Şükür kavuşturana.

HALİL : Sağ olun.

OCAKÇI : Bir kurban kessen yeridir şimdi. Geçmiş olsun.

~~HALİL : Eyvallah Ocakçı.~~

NALBANT : Biz seni öldü biliyorduk, ağa.

ÇAVUŞ : (Ortaya) Ben size Halil ağa döner gelir dememiş miydim? ~~!Ben adamımı iyi bilirim, canım.~~

1. ADAM : Zaten benim aklım hiç kesmemiştii. ~~!İçimden: "Bu işte bir bit yenisi var olmasına var ya, neyin neisi?" diye kendi kendime sormuyordumsa, namussuzum.~~

2. ADAM : Ben de öyle. ~~!İnanmamıştım ki... Hani Çarkçıyla başımız belâya girmesin diye yalandan inanmıştım. Yoksa Halil Ağa'nın öyle ha deyince postu vermiyeceğini adam gibi biliyordum.~~

NALBANT : Köylüler şapkayı bulup getirmişler. Kurtlar parçaladı zaar dedik.

HALİL : Yolda fırtınaya tutulduk. Yel başımdan şapkayı aldığı gibi savurdu gitti.

NALBANT : Anlaşılan epey zorluk çekmişsiniz.

~~HALİL : İlk günü çok zorluk çektik. Yarım metre ilerlemizi göremiyorduk tipiden. Yunus'a sezdirmedim, ama içimden, "Bu gidişin dönüşü yok oğlum Halil" diyordum. "Hapı yuttuğumuzun resmidir" Neyse, sabaha karşı hava düzeldi.~~

- ÇAVUŞ : Peki kurt? Kurttan ne haber?
- HALİL : Kurdu yarbaşının arkasında buldum. Kurtluğu murtluğu kalmamıştı. Sadece bir çift boz leke vardı gözlerinde. Şurama bir şeyler sokuldu sanki. Sanırsınız birisi yüreğimi mincikliyordu. Tuttum karlı ovaya doğru ~~dört~~ el silâh attım. Delilik işte. Karlı ovada barut nasıl güzel kokuyor, bir bilseniz! Haznede daha iki mermi vardı. İçim içime sığmıyordu. ~~Yunus'tan atan~~ ~~asana~~ oturup ağlıyacaktım. ~~Aklıma kötü şeyler geliyordu. Kararımı vermiye kalmadan, birden ilerde bir kara çalı gördüm. (Çarkçı'ya döner) Sana benziyordu, Çarkçı! "Bu musun?" dedim, dördüncü kurşunu boşalttım kara çalıya! Kurşun tam köküne saplandı.~~
- OCAKÇI : Peki, beşincisi?
- HALİL : Beşinciye kendime sakladım. Sakladım ama, insan kendine karşı zalim olamıyor bir türlü. (Oturur. Cebinden kurdun boynuna taktığı zilli halkayı çıkartır. Zillerden birisi düşmüş, ötekiler paslanmış. Şöyle bir şingirdatır) Kurdun boynundan aldım. ~~Zillerden biri düşmüş ama, gene de işe yarar.~~
- Nalbant
1. ADAM : Peki, şimdi ne yapacaksın?
- HALİL : Neyi ne yapacağım?
- ÇAVUŞ : ~~Elindeki halkayı.~~ Zilleri
- HALİL : (Gözlerinde bir itoğluit parıltı yanıp süner, Çarkçı'ya bakarak) Güzel bir oyun oynayacağım. (Yerinden kalkıp, Çarkçı'ya yaklaşıp)
- ÇARKÇI : Ağa, bir cahillik ettik, bağışla gayri.
- HALİL : Ulan ben kendimi bağışlamıyorum, sen kaç paralık adam oluyorsun, deyyus?
- ÇARKÇI : Etme ağa, eline ayağına düştüm. Amanı bilir misin?
- HALİL : (Oğullarına) Bağlan şu herifin ellerini!
(Oğulları, Çarkçı'nın ellerini arkadan bağlarlar. Halil kahvedekilerin fal taşı gibi açılan gözleri önünde Çarkçı'nın boynuna zilli halkayı geçirir, Çarkçı'yı sağdaki kapıya doğru iter)

HALİL : Arkana baktığın an, beşinci kurşunu yersin ha!

~~Hiç şakam yok!~~

~~(Çarkçı, iki büklüm kapıdan çıkar. Kahvedekiler de ardı sıra dışarıya dökülürler... Bir tek Ocakçı kalır içerde.)~~

HALİL : (Sesi dışardan gelir) Bir daha bu kasabaya uğra, karnını bir okka barutla doldurmazsam, bana da

Çatal yürek oğlu Halil demesinler... ~~Yallah!~~ Defol! ...

~~(Dışardan, "Kaşığa bak, kaşığa!", "Korkudan herif amma da tüydü, ha!", "He canım. Değme tazılar ardından yetişemez!", "Bu gidişle bu herif üç saatte Halebe inmezse, ben de adam diye gezmen" gibi konuşmalar duyulur. Konuşmalar gittikçe yavaşlar, işitilmez olur. Çirak, sol kapıdan girer. Elinde rakı şişesi, fındık fıstık v.s. Kahvede, Ocakçı'dan başka kimseyi göremeyince şaşırır)~~

OCAKÇI : Bana bak! O elindekileri büyükçe bir kâğıda sar. Şu parayı da al. Müşteriler dağıldıktan sonra, doğru kirli Anşa'nın evine git. "Bunları ustam gönderdi. Kahveyi kapattıktan sonra gelecek" dersin. Bir iyice yunsun, yıkansın. Tamam mı?

ÇIRAK : (Durumu anlamaz. Etrafına bakınır) Peki ama, Çarkçı...

OCAKÇI : Çarkçıdan başlatma lan şimdi. Ne diyorsam onu yap.
(Dışardan kahveye doğru yaklaşan konuşmalar: "Herifin aklına hiç gelir miydi? "Bir adam fazla kaşınırsa, encamı böyle olur", "Çok geçmez, bir yerde zıbarır gider", "Geceleri kurt gibi ulumasını duyarsam, hiç şaşmam." "İyi oldu düzünüye! Çalımından geçilmiyordu." "Ama velâkin şu Halil Ağa'da muşambaya sarılı kat kat akıl var, canım." "Sen ne diyorsun, Halil Ağa gibi var mı, hiç?")

Kalabalık kahvenin kapısına gelmiştir. Bir iki kişi: "Yol açın, söyle yol açın da, Halil ağa geçsin. "Söyle durun millet. Buyur ağa, buyur." Önde Halil ağa, ardından iki oğlu, Yunus ve ötekiler kapıdan girerler. Halil öndeki iskemlelerden birisine oturup, ayak ayak

üstüne atar, cebinden tabakasını çıkartıp cigara sarar)

1. ADAM : (Çırağa) Ulan ne dana gibi bakıp duruyorsun, öyle.

~~Ağa ne içecek, sorsana...~~

ÇIRAK : (Şaşkınlığı hâlâ geçmemiştir) Ne emreden Ağa?

HALİL : Kahve. Ama söyle o ocakçı olacak ustana, ebesinin abdest suyuna benzetmesin.

ÇIRAK : Kahve biiirrr! Okkalı olsuuuunn!

P e r d e

İSTANBUL BÜYÜK İZMİR İLİ
OLUK İZMİR İZMİR İZMİR
V. İZMİR
İzmir İZMİR

29 Eylül 1963, A n k a r a